

Міністерство аграрної політики та продовольства України
Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва
Фундаментальна бібліотека

Біобібліографічна серія:
“Учені ХНАУ ім. В.В. Докучаєва”

Пузік Володимир Кузьмич

*Біобібліографічний покажчик наукових праць
за 1977–2013 рр.*

До 65-річчя з дня народження

Харків – 2013

УДК 581.524.1(092)+016

П 88

ББК Е 58я1

Редакційна колегія: С.О. Довгалюк, С.О. Світлична,

О.Д. Кандаурова, І.П. Жидких

Укладачі: С.О. Світлична, О.О. Рум'янцева, І.П. Жидких

Пузік В.К.: до 65-річчя з дня народження : біобібліогр. покажчик наук. пр. за 1977–2013 рр. / уклад.: С.О. Світлична, О.О. Рум'янцева, І.П. Жидких. – Х. : ХНАУ, 2013. – 89 с. – (Біобібліографічна серія “Учені ХНАУ ім. В.В. Докучаєва”).

Видання висвітлює основні етапи життя, педагогічної, науково-дослідної та практичної діяльності Володимира Кузьмича Пузіка – ученого, доктора сільськогосподарських наук, професора, члена-кореспондента НААН України, завідувача кафедри екології та біотехнології ХНАУ. Учня професора Г.Ф. Наумова, вихователя студентської молоді, відомого своїми науковими розробками в галузі екології та біотехнології.

Книга розрахована на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, спеціалістів аграрної науки, усіх тих, хто цікавиться історією та сучасним станом науки України.

УДК 581.524.1(092)+016

ББК Е58я1

Рекомендовано до друку вченою радою ХНАУ ім. В.В. Докучаєва

(протокол № 7 від 25. 09. 2013 р.)

©Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва, 2013

©Фундаментальна бібліотека, 2013

Володимир Кузьмич Пузік

Передмова

Видання біобібліографічного покажчика присвячене 65-річчю з дня народження ректора Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва, доктора сільськогосподарських наук, члена-кореспондента НААН України, учня професора Г.Ф. Наумова, вихователя студентської молоді, завідувача кафедри екології та біотехнології, професора Володимира Кузьмича Пузіка, ученого, відомого своїми науковими розробками в галузі екології та біотехнології.

У виданні відображено результати науково-дослідницької, педагогічної та практичної діяльності Володимира Кузьмича Пузіка за 1977–2013 рр. Покажчик вміщує бібліографічні описи його монографій, підручників, навчальних посібників, методичних матеріалів, наукових статей зі збірників, журналів і газет, авторських свідоцтв та патентів.

Інформація видавничої діяльності надається в хронологічному порядку за видами видань, в межах року за алфавітом. Документи подані мовою оригіналу, згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 3582–97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТ 7.12–93 «Библиографическая запись. Сокращения слов в русском языке. Общие требования и правила».

Частина неперевіраних видань має неповний бібліографічний опис. Наведено хронологічний фотоекскурс.

Життєвий і творчий шлях

Пузік Володимир Кузьмич народився 23 листопада 1948 р. у с. Олексіївка Сумського району Сумської області у багатодітній родині. Володимир був п'ятою дитиною і ріс разом із сестрою Галиною. Батьки, Кузьма Іванович та Марія Опанасівна, закінчили всього по одному класу сільської школи. Та згодом, уже подорослішавши, Володимир дуже часто згадував висловлювання батька, що стали стимулом для подальшого навчання.

Спочатку навчався в Олексіївській восьмирічній школі, а потім у Новосічанській середній школі. З особливою теплотою Володимир Кузьмич згадує вчительку біології та історії Лінгачову Віру Семенівну. Напевно, з її легкої руки він і став біологом. А ще вчительку української мови і літератури Віру Кирилівну і особливо її чоловіка – Олександра Омеляновича. Він працював бібліотекарем і, починаючи з четвертого класу, дозволяв допитливому хлопцеві читати все, що було найцікавішим у сільській бібліотеці.

Після закінчення школи служив у лавах Радянській Армії та працював на виробництві.

1970 р. Володимир вступив до Харківського сільськогосподарського інституту імені В.В. Докучаєва, який з відзнакою закінчив у 1975 р., здобувши спеціальність ученого агронома-селекціонера. У студентські роки за активну участь у будівництві університету на ознаменування 100-річчя з дня народження В.І. Леніна нагороджений грамотою, а також грамотами ЦК ВЛКСМ і ЦК ЛКСМУ, Міністерства сільського господарства СРСР і України. У 1973 р. молодого студента делегували на наукову конференцію до Кест-Хейського аграрного університету (Угорщина), де він у складі делегації з чотирьох осіб представляв молодь України. Протягом двох років (1973–1975 рр.) Володимир Кузьмич за відмінне навчання отримував Ленінську стипендію.

Після навчання в аспірантурі при кафедрі генетики, селекції та насінництва під керівництвом професора Г.Ф. Наумова успішно захистив дисертацію, здобувши науковий ступінь кандидата біологічних наук. Згодом пройшов навчання на курсах французької мови у Москві.

1987–1990 рр. працював викладачем генетики, селекції та насінництва у Королівському сільськогосподарському інституті

м. Пномпень, столиці республіки Камбоджа. Декілька років поспіль стажувався в навчальному центрі Хауз Дюсе (Земля Рейн Ланд-Пфальц, Німеччина), Польщі, а також в університеті штату Айдахо (США).

Основна трудова діяльність В.К. Пузіка пов'язана з Харківським національним аграрним університетом, у якому він пройшов шлях від наукового співробітника агроекологічної лабораторії, асистента кафедри генетики, селекції та насінництва, якою керував Г.Ф. Наумов, до професора, директора Інституту післядипломної освіти, першого проректора, завідувача кафедри екології і біотехнології, ректора університету, члена-кореспондента НААН України.

У своїй роботі приділяє постійну увагу науковим дослідженням. Професор В.К. Пузік – автор і співавтор чотирьох монографій, восьми навчальних посібників, із яких три вийшли друком з грифом Мінагрополітики України. Має більше 130 публікацій у вітчизняних і закордонних джерелах, три авторських свідоцтва на винаходи, деклараційний патент на винахід і п'ять деклараційних патентів на корисні моделі.

У м. Києві в Центральному республіканському ботанічному саду АН УРСР (нині Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України) 1981 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за темою «Использование аллелопатических свойств прорастающих семян для повышения скрещиваемости при отдаленной гибридизации пшеницы». Докторську дисертацію захистив в Інституті агроекології УААН 23 лютого 2004 р. за спеціальністю 03.00.16 – «Екологія». Тема дисертації – «Алелопатична дія екзометаболітів культурних злаків у агрофітоценозах».

Володимир Кузьмич перш за все відомий як один з провідних учених з вивчення алелопатичної дії екзометаболітів культурних злаків у агрофітоценозах і використання цього явища для вирішення практичних завдань рослинництва та селекції. Ним уперше вивчено алелопатичні властивості найбільш розповсюджених у культурі видів пшениці *T. aestivum.*, *durum* Desf., жита (*Secale cereale* L.), тритикале (*Triticum aestivum* forme). Установлено, що алелопатична активність і толерантність культурних злаків залежить від виду, сорту, етапу онтогенезу й умов навколишнього середовища. Доведено, що алелопатична активність

корневих виділень цих культур обумовлена наявністю в них ферментів, вітамінів, нуклеїнових кислот, гіберелінів, ауксинів, амінокислот (дізину, гістидину, аланіну, валіну, метіоніну, лейцину), вуглеводів (моно- і дисахарів), органічних кислот, ліпідів, фенольних сполук.

Алелопатично активні речовини (коліни) едифікаторів культурних фітоценозів – це біотичний екологічний фактор. Ці речовини, накопичуючись у коренезаселеному прошарку, виступають як компоненти культурального середовища для одиноких рослин інших видів. Надходячи через кореневу систему, вони впливають на метаболізм одиноких рослин інших видів, адаптація яких у фітоценозі досягається за рахунок модифікаційної і генетичної мінливості, тобто шляхом перебудови комплексу фізіолого-біохімічних ознак рослинного організму. Модифікаційна і генетична мінливість веде до нестабільності генома.

Використання одинокої рослини одного виду як материнської форми в агрофітоценозах іншого виду підвищує схрещуваність різних видів пшениці, пшениці і жита, життєздатність гібридів першого покоління та змінює формоутворення в популяції гібридів другого покоління. Біогенетична суть алелопатії полягає перш за все в тому, що метаболіти детермінантів консорцій виступають як компоненти природного середовища з вектором кумулятивної дії. Такий підхід, а також розроблені нами уявлення про алелопатичний механізм компонентів фітоценозу дозволили пояснити причини виникнення спонтанних гібридів різних видів злаків. Алелопатично активні речовини, які продукуються рослинами, виконують функцію екологічних хеморегуляторів і належать до найважливіших факторів навколишнього середовища.

Запропонована методика дозволяє покращити схрещуваність різних видів пшениці, пшениці і жита, життєздатність і продуктивність віддалених гібридів першого покоління. Також доведена можливість розширення спектра формоутворення в популяції гібридів другого покоління за допомогою алелопатично активних речовин. На основі проведених досліджень розроблена методика використання екзометаболітів проростаючого насіння для допосівної обробки насіння зернових культур, що дає змогу суттєво підвищити їх продуктивність – на 3,6-6,3 ц/га.

Результати досліджень щодо використання екзометаболітів проростаючого насіння для допосівної обробки насіння

впроваджені в колективних і фермерських господарствах Сумської, Харківської і Донецької областей.

Перебуваючи на посаді ректора, В.К. Пузік багато уваги приділяє вдосконаленню навчального процесу в університеті, поліпшенню його матеріально-технічної бази. Він є одним з організаторів Інституту післядипломної освіти і перепідготовки спеціалістів на базі повної вищої освіти за різними спеціальностями.

Протягом 2008–2010 рр. В.К. Пузік – експерт ВАКу.

За багаторічну плідну працю В.К. Пузік відзначений грамотами Міністерства сільського господарства СРСР і України, Міністерства аграрної політики України, обласної та районної державних адміністрацій. Нагороджений Мінагрополітики України медаллю «Знак пошани». Як визнаний науковець є стипендіатом Харківської обласної державної адміністрації у галузі науки і техніки імені О.Н. Соколовського.

Усі досягнення та здобутки Володимира Кузьмича були б неможливі без підтримки людей і членів сім'ї, які завжди були поруч протягом довгих років – дружини та доньки.

Як дружина я як ніхто знаю про витримку свого чоловіка і його жагу до знань. Адже, закінчивши Інститут громадського харчування, тривалий час я працювала на виробництві, а потім разом із чоловіком брала участь в експедиції з екології ґрунтів (м. Пномпень, Камбоджа). Згодом захистила кандидатську та докторську дисертацію. Зараз працюю професором кафедри плодоовочівництва ХНАУ імені В.В. Докучаєва.

Донька Діана з відзнакою закінчила ХНАУ імені В.В. Докучаєва. Протягом двох років в університеті м. Вунперталь (Вестфалія) вивчала фінанси, банківську справу та податкову систему, проходила практику в Англії.

Найвище кредо В.К. Пузіка – вірно служити університету і його людям. Ще видатний український “мандрівний філософ” Григорій Сковорода зазначав: “Пізнавай себе, вдосконалюйся, вчися тому, до чого маєш здібності; займайся тією професією, що відповідає твоїй природі”. Вважаю, що саме ці слова найкраще характеризують Володимира Кузьмича.

*Професор, доктор с.-г. наук
Л. М. Пузік*

**Основні дати життя і діяльності
доктора сільськогосподарських наук, професора,
члена-кореспондента НААНУ В.К. Пузіка**

23 листопада 1948 р.	Народився у с. Олексіївка Сумського району Сумської області
1963 р.	Закінчив Олексіївську середню школу Сумського району Сумської області
1966 р.	Закінчив Новосічанську середню школу Сумського району Сумської області
1966–1967 рр.	Наладчик контрольно-вимірювальних приладів і автоматики на цукрокомбінаті ім. С.М. Кірова Сумського цукрбуряктресту
1967–1969 рр.	Служба у лавах Радянської Армії
1970 р.	Машиніст котлів високого тиску Сумської ТЕЦ
1970–1975 рр.	Навчання у Харківському сільськогосподарському інституті імені В.В. Докучаєва
1975–1977 рр.	Навчання в аспірантурі на кафедрі селекції і насінництва Харківського сільськогосподарського інституту імені В.В. Докучаєва

1977 –1982 рр.	Старший науковий співробітник агроекологічної лабораторії кафедри селекції і насінництва
1981 р.	Захистив кандидатську дисертацію (Центральний республіканський ботанічний сад АН УРСР, м. Київ)
1982–1984 рр.	Асистент кафедри селекції і насінництва
1984 –1987 рр.	Старший викладач кафедри селекції та насінництва
1987–1990 рр.	Викладач у сільськогосподарському інституті м. Пномпень (Камбоджа). Стажер університету штату Айдахо (США) та навчальному центрі Хауз Дюсе (Німеччина)
1987–1991 рр.	Доцент кафедри селекції та насінництва
2000–2004 рр.	Директор Інституту післядипломної освіти ХНАУ ім. В.В. Докучаєва
2004 р.	Захистив докторську дисертацію в Інституті агроекології та біотехнології УААН
2005 р.	Отримав звання професора кафедри генетики, селекції та насінництва

2004–2007 рр.	Директор Інституту післядипломної освіти ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, за сумісництвом професор кафедри генетики, селекції та насінництва
2007 р.	Обраний членом-кореспондентом Національної академії аграрних наук зі спеціальності «Агроекологія»
2007–2008 рр.	Перший проректор університету, за сумісництвом професор кафедри генетики, селекції та насінництва
2008–2010 рр.	Перший проректор університету, за сумісництвом завідувач кафедри екології та біотехнології
2008–2010 рр.	Член експертної ради ВАКу
2010 – т.ч.	Ректор ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, за сумісництвом завідувач кафедри екології та біотехнології

Нагороди
доктора сільськогосподарських наук, професора,
члена-кореспондента НААНУ В.К. Пузіка

18 квітня 1980р.	За самовіддану працю і виконання п'ятирічного завдання до 110-річчя з дня народження В.І. Леніна нагороджений Почесною Ленінською грамотою
15 січня 1981 р.	За активну участь і сприяння у виконанні плану НДР у 1980 р. і впровадження результатів досліджень у виробництво премійований грошовою нагородою розмірі 30 крб
26 вересня 1981 р.	За винахід «Спосіб преодолення нескрещиваемости при отдаленной гибридизации» відзначений разовою заохочувальною винагородою у розмірі 50 крб
19 листопада 1981 р.	За участь у тематичній виставці «Ученые АН УССР и вузов – сельскому хозяйству» нагороджений свідоцтвом «Участник выставки достижений 1981 г. в г. Киеве»
18 грудня 1982 р.	За активну участь і сприяння розвитку винахідництва і раціоналізації оголошено подяку
20 травня 1983 р.	За винахід «Спосіб підготовки к посеву семян озимой пшеницы прошедших периодов, послеуборочных дозреваний» відзначений разовою заохочувальною винагородою у розмірі 50 крб

22 грудня 1983 р.	За активну участь у винахідницькій та раціоналізаторській роботі і за сприяння розвитку винахідництва і раціоналізації виголошено подяку і виплачено грошову винагороду у розмірі 30 крб
20 лютого 1985 р.	За виконання і перевиконання планових завдань і соціалістичних зобов'язань, активну участь в навчально-методичній і громадській роботі оголошено подяку і нагороджено Почесною грамотою Міністерства сільськогосподарства СРСР
25 травня 1987 р.	За розробку і оформлення художньої експозиції у кількості 30 стендів, що відображає історію розвитку с.-г. виробництва в СРСР, присвяченої 70-річчю Великого Жовтня, оголошено подяку
1 жовтня 1991 р.	За досягнуті успіхи у підготовці і вихованні кадрів і на честь 175-річчя з дня заснування університету оголошено подяку і премійовано у розмірі 235 крб
29 липня 1997 р.	За творчий внесок у науково-методичне забезпечення навчального процесу, активну участь у конкурсі-огляді науково-методичної документації навчальних закладів післядипломної освіти керівників і спеціалістів АПК України за 1997 рік нагороджено Почесною грамотою міністерства АПК України
19 березня 2004 р.	За організацію і успішне проведення виставки «Агроном-2004» премійовано грошовою винагородою у розмірі 500 грн

17 листопада 2005 р.	За вагомий внесок у підготовку та виховання спеціалістів для АПК України та з нагоди Дня працівника сільського господарства премійовано у розмірі 200 грн
30 грудня 2005 р.	За своєчасну та якісну підготовку об'єктів університету до початку навчального року премійовано у розмірі 500 грн
12 листопада 2008 р.	Нагороджено трудовою відзнакою «Знак Пошани»
20 листопада 2008 р.	За багаторічну науково-педагогічну і громадську роботу в університеті та з нагоди 60-річчя від дня народження нагороджено Почесною грамотою університету та премійовано в розмірі посадового окладу
2013 р.	За вагомі трудові здобутки, багаторічну сумлінну працю, високий рівень професійної майстерності та з нагоди 90-річчя створення Харківського району нагороджено Почесною грамотою Харківської обласної державної адміністрації і Харківської обласної ради

ПОЧЕСНА ГРАМОТА

Тов. ПУЗИК Володимир Кузьмич

За багаторічну плідну роботу по підготовці та вихованню висококваліфікованих спеціалістів для агропромислового комплексу країни виконком Харківської обласної Ради народних депутатів нагороджує Вас ПОЧЕСНОЮ ГРАМОТОЮ.

Голова
обласної Ради народних
депутатів

Масельський

О.С. Масельський

Керуючий справами
виконкому обласної Ради
народних депутатів

В.С. Анненков

В.С. Анненков

жовтень, 1991 рік

ГРАМОТА

Харківська районна державна адміністрація

НАГОРОДЖУЄ

*Лузика Володимир Лузьмига –
директора інституту післядипломної
освіти, кандидата с/г наук, доцента*

за сумлінну та плідну працю, вагомий особистий внесок у розвиток науки та галузі сільського господарства, високу професійну майстерність, підготовку кваліфікованих спеціалістів та з нагоди відзначення 10-ї річниці Незалежності України.

З повагою,
Голова районної
державної адміністрації

В. І. Пулячов
В. І. Пулячов

ПОЧЕСНА ГРАМОТА

Головне управління сільського господарства і
продовольства облдержадміністрації

НАГОРОДЖУЄТЬСЯ

ГІЗІК

ВОЛОДИМИР КИЗЬМИЧ,

*директор інституту післядипломної освіти Харківського
національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва,*

*за багаторічну сумлінну працю, вагомий внесок
в підготовці спеціалістів вищої кваліфікації для
агропромислового комплексу області та
з нагоди 55 річчя від Дня народження.*

Начальник головного
управління сільського
господарства і продовольства
облдержадміністрації

С.В. Лобас

23 листопада 2003 року
м. Харків

ДИПЛОМ

НАГОРОДЖУЄТЬСЯ

Учасник проекту
"ОБЛИЧЧЯ УКРАЇНИ. ІМЕНА. ПОРТРЕТИ. ДОЛІ"

ПУЗІК Володимир Кузьмич

Ректор Харківського національного аграрного університету
імені В.В. Докучаєва

За вагомий внесок у розвиток суспільства

Директор Національного
науково-дослідного
інституту українознавства
Петро Кононенко
Петро Кононенко

Голова Правління
Українського фонду культури
Борис Олійник
Борис Олійник

ПОЧЕСНА ГРАМОТА

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
НАГОРОДЖУЮТЬ

ПУЗІКА
Володимира Кузьмича

ректора Харківського національного
аграрного університету ім. В.В. Докучаєва

за вагомі трудові здобутки, багаторічну
сумлінну працю, високий рівень професійної
майстерності та з нагоди 90-річчя створення
Харківського району

Голова Харківської обласної
державної адміністрації

М.М. ДОБКІН

Голова Харківської
обласної ради

С.І. ЧЕРНОВ

Слово про ювіляра

З давніх часів добре відомо, що освіченість, культура, духовність нації – це ті складові, які визначають рівень життя будь-якої країни. Освіта, особливо вища, не випадково розглядається як головний фактор соціального і економічного прогресу.

Харківський національний аграрний університет був заснований у 1816 році. Це один із найстаріших і найвідоміших аграрних закладів освіти України. Тут працювали відомі в усьому світі вчені з рослинництва, ґрунтознавства, селекції, ентомології і фітопатології, землеробства, економіки і бухгалтерського обліку, меліорації, лісівництва тощо. До сучасної когорти відомих учених належить ювіляр – Пузік Володимир Кузьмич.

Уся трудова діяльність Володимира Кузьмича пов'язана з Харківським національним аграрним університетом, у якому він пройшов шлях від наукового співробітника агроекологічної лабораторії, асистента кафедри генетики, селекції та насінництва, якою керував Г. Ф. Наумов, до професора, директора Інституту післядипломної освіти, першого проректора, завідувача кафедри екології і біотехнології, ректора університету, члена-кореспондента НААН України. У 1987–1990 рр. працював викладачем у сільськогосподарському інституті у столиці Королівства Камбоджа м. Пномпень. Пройшов стажування в університеті штату Айдахо (США) та навчальному центрі Хауз Дюсе (Німеччина). Вільно володіє французькою мовою. Протягом 2008–2010 рр. Володимир Кузьмич Пузік – експерт ВАКу.

Приділяє постійну увагу науковим дослідженням. Відомий як один з провідних учених з вивчення алелопатичної дії екзометаболітів культурних злаків у агрофітоценозах і використання цього явища для вирішення практичних завдань рослинництва та селекції. Розроблена ним методика дає змогу підвищити ефективність віддаленої гібридизації в селекції ярої пшениці. На основі проведених досліджень розроблено методику використання екзометаболітів проростаючого насіння для допосівної обробки насіння зернових культур, що забезпечує суттєве підвищення її продуктивності. Результати досліджень використовуються в наукових установах та колективних і фермерських господарствах ряду областей України. Перебуваючи

на посаді ректора, Володимир Кузьмич Пузік багато уваги приділяє вдосконаленню навчального процесу в університеті, поліпшенню його матеріально-технічної бази. Він є одним з організаторів Інституту післядипломної освіти і перепідготовки спеціалістів на базі повної вищої освіти за різними спеціальностями.

За багаторічну плідну працю Володимир Кузьмич відзначений грамотами Міністерства сільського господарства СРСР і України, Міністерства аграрної політики України, обласної та районної державних адміністрацій. Володар вищої галузевої нагороди Мінагрополітики України – медалі «Знак пошани». Як визнаний науковець є стипендіатом Харківської обласної державної адміністрації у галузі науки і техніки імені О. Н. Соколовського.

Йдуть роки, але творчий запал, життєстверджуюча енергія, вміння «зарядити» інтелектуальною працею колектив залишаються у Володимира Кузьмича незмінними. Хай щастить Вам на нашій просвітянській ниві!

Зичимо Вам, вельмишановний професоре, міцного здоров'я, сімейного благополуччя і творчої наснаги на багато-багато років!

Сподіваємося, що ще не одне десятиріччя Ви дивуватимете нас своєю ерудицією, блискучою лекторською майстерністю, емоційною наповненістю, життєрадісністю, елегантністю думки!

Ректор ХНУ імені В.Н. Каразіна,
доктор соціологічних наук, професор,
академік НАН України, член
кореспондент НАПН України

В.С. Бакіров

Становлення особистості

Ювілей – це час життєвої мудрості, досвіду, поміркованості в думках і діях, а також нагода пригадати всі перехрестя і дороги, якими вела доля звичайного сільського хлопця з села Олексіївка Сумського району.

Володимир Кузьмич навчався на агрономічному факультеті. Я був свідком становлення особистості майбутнього ректора ще з його студентських років. Він успішно поєднував відмінне навчання з громадською діяльністю. Найбільш повно талант організатора проявився у той час, коли будували інститутське містечко. І, можливо, саме тому в складних умовах сьогодення на посаді ректора Володимир Кузьмич уміло об'єднує і мобілізує колектив усього університету – всесвітньо відомого центру аграрної освіти й науки на вирішення фундаментальних завдань з підготовки наукових кадрів усіх рівнів. Досягнення наших учених завдяки діяльності ректорату стають надбанням не тільки в Україні, а й далеко за її межами.

Володимир Кузьмич має великий досвід міжнародної діяльності. Протягом ряду років він працював у Камбоджі, пройшов стажування в навчальному центрі Хауз Дюсе (Німеччина) та в університеті штату Айова. Вільно володіє мовами німецькою і французькою.

За його безпосередньої участі в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва вперше створено кафедру екології та біотехнології.

Уся трудова і громадська діяльність В.К. Пузіка пов'язана з нашим університетом, в якому він пройшов шлях від асистента кафедри генетики, селекції та насінництва, наукового співробітника агроекологічної лабораторії до доцента, професора, члена-кореспондента НААН України, директора інституту післядипломної освіти, першого проректора, завідувача кафедри екології та біотехнології.

Він є одним з провідних учених в Україні з вивчення алелопатичної дії екзометаболітів культурних злаків в агрофітоценозах і використання цього явища для вирішення практичних завдань у рослинництві та селекції, зокрема у підвищенні ефективності віддаленої гібридизації в селекції ярої

пшениці.

За безпосередньої участі В.К. Пузика акредитовано спеціальність «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування».

Приємно усвідомлювати такий факт. На моїх очах відбувається формування й професійне зростання нинішніх фахівців від абітурієнтів до заслужених агрономів, агрохіміків, ґрунтознавців, захисників рослин, менеджерів-економістів АПК України.

Науковці і співробітники кафедри рослинництва щиро бажають ювіляру міцного здоров'я та довголіття, нових вершин мудрості і трудових досягнень, особистого щастя та здійснення найзаповітніших мрій.

*Член-кореспондент НААНУ,
завідувач кафедри рослинництва,
доктор с.-г. наук, професор М.А. Бобро*

Невтомна праця – мірило його життя

У вересні 1970 р. відбулося моє знайомство зі студентом першого курсу агрономічного факультету Володимиром Пузіком. Важко згадати та перерахувати ті добрі справи і діла, у яких він разом зі мною та десятками наших товаришів, студентських комсомольських активістів факультетів брав активну участь у громадсько-корисній роботі в колективі.

Веління того часу – мрія кожного – одержати хліборобську спеціальність – заставляла нас, студентів, колишніх демобілізованих воїнів Радянської Армії, серйозно ставитися до навчання, брати участь у різноманітних формах студентського життя і, що, мабуть, було головним, подавати особистий приклад у навчанні хлопцям та дівчатам, які вступили до вишу зразу після закінчення школи. Таким був тоді і Володимир Пузік – колишній сержант ракетних військ стратегічного призначення СРСР – нинішній ректор нашого університету, член-кореспондент НААН України, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології та біотехнології.

Швидко плинуло студентське життя. Напружене навчання, повсякденне щире спілкування Володимира з викладачами,

співробітниками та друзями-студентами залучило його до активної громадської роботи у колективі агрономічного факультету. У 1972 р. партійний комітет і комітет комсомолу інституту доручають йому очолити студентський будівельний загін на інститутському будівництві. Пізніше його обрали заступником секретаря комітету комсомолу інституту. Ветерани, викладачі та співробітники, колишні вихованці ХНАУ з гордістю і теплотою згадують події минулого, коли бійці об'єднаного студентського будівельного загону під девізом “Свій ВУЗ – своїми руками!” втілювали в життя рішення уряду побудувати красень-інститут під Харковом.

Десятки видів різноманітних підготовчих, допоміжних, основних і другорядних робіт, десятки тонн приготовлених будівельних розчинів, тисячі перевантажених складометрів цегли, пиломатеріалів і деревоплит, штукатурні та земельні роботи виконували бійці студентського загону на спорудженні будівництва теплових мереж, гуртожитків, навчальних корпусів, бібліотеки, очисних споруд та інших об'єктів нового навчального комплексу у навчально-дослідному господарстві.

Участь у відповідальній громадській роботі у поєднанні з відмінним навчанням сформували характер майбутнього вченого-аграрника, що неодноразово зазначали професори: Г.Ф. Наумов, В.С. Цибулько, К.Г. Тетерятченко, М.А. Бобро, доценти В.Д. Рождественський, М.Я. Тимчук, М.В. Проскурнін та ін.

Здобувши спеціальність агронома-селекціонера, Володимир Кузьмич був зарахований до аспірантури під керівництвом професора Г.Ф. Наумова, яку успішно закінчив, захистивши у 1981 р. дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук.

За результатами цієї наукової роботи діяльності Володимир Кузьмич уперше вивчив і обґрунтував алелопатичні властивості найбільш розповсюджених у культурі видів пшениці. Результати його досліджень упроваджені у ряді господарств Харківської, Сумської і Донецької областей та, в першу чергу, у навчально-дослідному господарстві інституту. Відтоді все життя Володимира Кузьмича поєднане з колективом Харківського сільськогосподарського інституту ім. В.В. Докучаєва, згодом державного аграрного університету, а потім і національного.

У 1980 р., після закінчення аспірантури за заочною формою навчання, мене призначили головним агрономом навчально-

дослідного господарства “Комуніст”. На перших порах працювати на цій посаді було важкувато. Володимир Кузьмич, який в той час працював поруч з ректором інституту професором Г.Ф. Наумовим, зовсім не байдуже, а з розумінням і допомогою поставився до цього, адже господарство тоді було признаним лідером у виробництві продукції рослинництва і тваринництва, виробництві і реалізації насіння-еліти зернових і зернобобових культур, картоплі та багаторічних трав. Крім того, господарство було первинною ланкою впровадження у виробництво розробок і рекомендацій учених, викладачів і студентів. На полях і фермах господарства проходили різноманітні навчальні, технологічні та виробничі практики, навчально-наукові дослідження студентів. Отримували додаткові знання і виробничий досвід слухачі та стажисти факультету підвищення кваліфікації, згодом слухачі інституту післядипломної освіти, який було створено під керівництвом В.К. Пузіка.

Офіційні і неофіційні зустрічі Володимира Кузьмича з керівниками, спеціалістами і працівниками виробничих підрозділів навчгоспу завжди відбувалися на рівні взаємної поваги, мати діловий характер і були гарною підтримкою агрономічної служби. Це підтримувало творчий здоровий мікроклімат у колективі, сприяло підвищенню виробничих і економічних показників господарювання для якісного проведення навчальних і виробничих практик студентів і стажування слухачів інституту підвищення кваліфікації.

Напружена викладацька робота на кафедрі селекції та насінництва у поєднанні з науково-дослідною роботою під час навчання в докторантурі, захист докторської дисертації у 2004 р. з проблем алелопатичної дії екзометаболітів культурних злаків у агрофітоценозах і творча організаторська та господарська робота у створеному ним інституті післядипломної освіти – усе це відкрило у Володимира Кузьмича здібності долати на своєму шляху перешкоди і переборювати труднощі, використовуючи при цьому повагу та взаємодопомогу колег по роботі, неоціненну спадщину організаторів науки практики, життєвого і трудового досвіду старшого покоління вчених.

У 2007 р. професора Володимира Кузьмича обрано членом-кореспондентом НААН України зі спеціальності “Агрономія” та призначено першим проректором університету з одночасним

завідуванням новоствореної кафедри екології та біотехнології нашого університету, яку він очолює до цього часу.

За багаторічну плідну працю, активну участь у громадській роботі В.К. Пузік відзначений грамотами Міністерства сільськогосподарства СРСР і України, Міністерства аграрної політики України, обласних та районних державних адміністрацій, а також нагороджений галузевою медаллю “Знак Пошани”.

Невтомно працюючи з 2010 р. ректором Харківського національного університету ім. В.В. Докучаєва, В.К. Пузік сьогодні, як і завжди, в усьому виявляє себе ініціативним і принциповим керівником, досвідченим педагогом-аграрником, вмілим і вимогливим організатором навчально-наукового виробничого процесу, авторитетним наставником студентської молоді.

Завідувач практики С.О. Марченко

Патріот своєї праці

Видатний вчений Володимир Кузьмич Пузік визнаний як на теренах нашої держави, так і за її межами, лідер у науці, відомий педагог, громадський діяч, людина, яка повністю віддана своїй праці, своїй альма-матер – Харківському НАУ ім. В.В. Докучаєва.

Починаючи з 1970 р., вперше прийшовши до тоді ще ХСГІ ім. В.В. Докучаєва, він безпосередньо брав активну участь у будівництві нових навчальних корпусів університету і пройшов шлях від студента агрономічного факультету до доктора сільськогосподарських наук, професора, члена-кореспондента НААН України і нарешті ректора «свого» університету.

Пам'ятною віхою в моєму житті стала зустріч з Володимиром Кузьмичем, що вплинула на мою подальшу долю, спрямувала професійну діяльність, визначила фах і дала можливість займатися улюбленою справою.

За 10 років, протягом яких я знаю Володимира Кузьмича, у моїй свідомості поступово вимальовувалася постать людини і вченого, що, як той дорогоцінний камінь, має безліч особливих граней, які не перестають дивувати своєю досконалістю то з одного, то з іншого боку. Під час роботи з ним найперше, що помічаєш, це зібраність, працьовитість, вміння знаходити

оптимальне рішення, талант займатися одразу кількома справами і доводити їх до кінця. Характерною особливістю Володимира Кузьмича є постійний науковий пошук, він не дозволяє собі розслабитися на деякий час. Щойно розв'язавши одне питання, одразу береться за вирішення наступних завдань.

За характером він воїн, людина смілива, стійка, яка не поступається своїми принципами, завжди відстоює свої наукові та громадські позиції. У той же час це людина дуже демократична у стосунках з підлеглими, яка поважає і прислуховується до думок інших.

У Володимира Кузьмича я навчаюся його філософському ставленню до подій і життя в цілому, вмінню швидко сприймати все нове і передове, витримці під час вирішення складних питань, ввічливості у відносинах із підлеглими, студентами, готовності передавати свої знання і досвід усім, хто хоче працювати на добробут людей і нашої країни.

По-доброму можна позаздрити його вмінню легко і швидко викладати на папері свої думки, писати статті, захоплюватися тим, як він знаходить вагомі і незаперечні аргументи в наукових дискусіях з опонентами. Життєвий досвід і висока ерудиція роблять його незамінним радником для своїх учнів, усіх, хто знає і спілкується з ним на роботі та у повсякденному житті.

Володимир Кузьмич активно пропагує здоровий спосіб життя, показує приклад іншим. Щоденна ранкова зарядка, прогулянка по дендропарку вранці та ввечері за будь-якої погоди допомагають вченому зберегти бадьорість, добрий настрій, витривалість.

Своє 65-річчя Володимир Кузьмич зустрічає у доброму настрої, з новими ідеями, завжди готовий до впровадження своїх наробок у виробництво.

Я вдячний долі, що вона надала мені можливість спілкуватися з цією людиною, зватися її учнем. З радістю відзначаю, що як і під час першої нашої зустрічі, він такий же енергійний, цілеспрямований, рішучий. Від усього серця бажаю йому щастя, здоров'я і наснаги для подальшої наукової та громадської діяльності.

*Кандидат с.-г. наук,
доцент кафедри рослинництва
А.О. Рожков*

Від мрії – до реальності

Напередодні 65-річчя нашого колеги – професора, доктора сільськогосподарських наук, члена-кореспондента НААН України Пузіка Володимира Кузьмича хотілося б згадати про шляхи його становлення як ученого, вихователя, керівника.

Про нього можна розповідати багато й довго, а можна лаконічно охарактеризувати його як особистість, професіонала, відомого вченого в галузі алелопатії рослин та екології. Ювіляру притаманна спрямованість наукового пошуку – всю свою наукову діяльність він присвятив вирішенню однієї проблеми, яку розпочав його вчитель Г.Ф. Наумов, – розробці практичних прийомів використання алелопатичних властивостей проростаючого насіння, рослин і мікроорганізмів в екологізації землеробства та виробництва екологічно чистої продукції. Головною метою цих досліджень було вивчення механізмів алелопатичної дії едифікаторів злакових фітоценозів та їх ролі у взаємодії різних видів і сортів злаків залежно від умов навколишнього середовища та етапів онтогенезу.

Зі студентських років Володимир Кузьмич займався вивченням впливу характеру та кількісного складу виділень алелопатично активних речовин на схрещуваність різних видів і сортів пшениці, жита. Результати наукових досліджень неодноразово доповідались на наукових конференціях, семінарах, у студентському гуртку. Проблема алелопатії на той час сприймалася науковою спільнотою неоднозначно, викликала часті дискусії, що вимагало доведення правильності і наукової значимості своїх досліджень. Але активна громадська позиція, цілеспрямованість пошуку і наполегливість у досягненні поставленої мети дала можливість Володимирі Кузьмичу успішно захистити дипломну роботу, кандидатську дисертацію, очолити лабораторію алелопатії насіння при кафедрі генетики, селекції і насінництва нашого університету.

Лабораторія алелопатії являла собою великий колектив співробітників. Дослідження проводилися не тільки в лабораторіях кафедри та на дослідному полі, а й у багатьох районах і областях України. Це вимагало від молодого керівника вирішення не тільки наукових, а й організаційних питань, що гартувало характер майбутнього вченого і керівника. Його природна обдарованість, тонка інтуїція, системне бачення складних проблем допомогли

колективу лабораторії розробити теоретичні основи одержання біологічно активних речовин стимулюючої та регулюючої дії пророслого насіння-донорів і практичні прийоми передпосівного оброблення ними насіння польових культур для поліпшення їх посівних якостей, урожайних властивостей та використання в селекційно-насінницькій роботі.

Узагальненням ідей алелопатії рослин став захист Володимиром Кузьмичем у 2004 р. на спеціалізованій ученій раді при інституті агроекології та біотехнології УААН докторської дисертації на тему “Алелопатична дія екзометаболітів культурних злаків у агрофітоценозах” зі спеціальності “Екологія”.

Правильно сказано, що людина працює на ідею, а ідея створює людину. Головне – не зраджувати ідеї і тих, хто стоїть за її витокami. Володимир Кузьмич не зраджував ідеї і весь час зі своїми учнями працював і продовжує працювати над її удосконаленням. Логічним продовженням ідеї є створення в університеті нової кафедри – кафедри екології та біотехнології, яку він зараз очолює і яка відповідає сучасним вимогам наукового і навчального процесу. Вона є провідною в Україні з підготовки фахівців з екології.

У своїй багатогранній роботі Володимир Кузьмич поєднує діяльність науковця з діяльністю керівника – він пройшов шлях від завідувача лабораторії, директора інституту післядипломної освіти до ректора нашого славетного університету.

Своїм життєвим шляхом Володимир Кузьмич доводить, що в житті завжди знайдеться місце і справа для того, кого природа обдарувала швидким і глибоким розумом, хто має жадобу до невтомної і непероборної діяльності для досягнення поставленої мети.

Мрії збуваються!

*Завідувач кафедри генетики, селекції та насінництва,
доктор с.-г. наук, професор В.В. Кириченко;
професор кафедри генетики, селекції та насінництва,
доктор с.-г. наук Т.І. Гопцій;
доцент кафедри генетики, селекції та насінництва,
кандат с.-г. наук М.Ф. Воронков;
завідувач відділу насінництва кафедри генетики, селекції та
насінництва В.А. Єльнікова*

Про керівника кафедри і просто хорошу людину

Серед людей є такі, в житті яких було все: бурі, мороз, спека й урагани. При цьому вони залишаються сильними, мудрими і харизматичними. Ці слова повною мірою притаманні завідувачеві нашої кафедри, доктору наук, професору Володимиру Кузьмичу Пузіку.

Робота відіграє в житті велику роль, вона допомагає людині самореалізуватися, втілити в життя свої мрії та професійні якості. На роботі ми проводимо значну частину свого життя і часто знаходимо добрих і вірних друзів. Як людина буде себе відчувати в колективі значною мірою залежить від керівника.

Ми, співробітники кафедри екології та біотехнології, вважаємо, що нам дуже пощастило із завідувачем. Очоловану В.К. Пузіком кафедру було створено фактично з нуля і за короткий час сформовано професійний колектив. Звичайно, наш керівник ризикував, коли запрошував на роботу людей різних наукових шкіл, поглядів, віку і характерів. Сподіваємося, що цей ризик себе виправдав.

Коли кафедру очолює проректор, а потім ректор університету, це накладає на співробітників особливу відповідальність, оскільки ми не можемо підвести свого керівника, а навпаки, повинні бути кращими і прикладом для інших. Працювати з Володимиром Кузьмичем непросто. Коли він ставить якесь завдання, то обов'язково питає про його своєчасне, навіть дострокове виконання. Така вимогливість є дуже корисною, оскільки виховує відповідальність, дисциплінованість, обов'язковість. Він як справжній батько ставиться до своїх співробітників: може пожурити, від серця покарати словом, але при цьому зовсім не образливо. Ми всі відчуваємо його тепло і добре ставлення до себе, незважаючи на різні робочі ситуації. У нашого шефа є свій підхід до кожного співробітника кафедри з урахуванням його особливостей, характеру, професійних якостей.

Хочеться відзначити дуже добре почуття гумору у нашого керівника. Він уміє розрядити напружену обстановку жартом. Взагалі у кожного керівника є свій стиль спілкування з колективом, але можна абсолютно відповідально зазначити, що Володимир Кузьмич – небайдужа, справедлива людина, яка щиро вболіває за свою справу, за колектив кафедри і за весь університет.

Кафедра існує п'ять років, але вже має потужне матеріально-технічне оснащення, декілька наукових лабораторій, комп'ютерний клас, обладнані і комфортні навчальні аудиторії та кабінети. За такий короткий термін цього б не сталося, якби не планомірна і цілеспрямована робота нашого керівника. Напередодні ювілею колектив кафедри бажає Володимирі Кузьмичу всього найкращого. Це побажання висловлюємо такими рядками:

Сегодня, в этот славный юбилей,
Примите коллектива поздравленья!
Хотим Вам пожелать побольше дней
Благополучья, счастья и терпенья!
В наш коллектив Вы всю вложили душу,
Руководили мудро и достойно!
Ничто идиллию пусть эту не нарушит,
Желаем сил и крепкого здоровья!

Колектив кафедри екології та біотехнології

Мій науковий батько

Нас звела доля на науковій ниві восени 2004 р. Статний чоловік з іскрометним поглядом, тонким почуттям гумору і відкритою посмішкою вразив своєю відвертістю, високим інтелектом і глибиною щирих почуттів. Знайомство з Володимиром Кузьмичем Пузіком у черговий раз переконало мене в тому, що у житті нічого не відбувається випадково, завжди є щось або хтось, хто підштовхує, робить можливою ту чи іншу подію. Для мене на певному етапі життя і професійної діяльності такою долевизначальною людиною став Володимир Кузьмич. Його вміння правильно розставити пріоритети й акценти, зацікавленість в успіхах і досягненнях іншої людини допомогли мені самореалізуватися та визначитися щодо подальшої наукової роботи.

Володимир Кузьмич відчуває потенціал кожного і робить усе, щоб цей потенціал розкрився повною мірою. У 2009 р. відбувся мій дебют як науковця – я успішно захистив кандидатську дисертацію. Цьому завдячую Володимирі Кузьмичу. Він повірив у мої здібності

й допоміг реалізувати накреслені цілі. Вимагав, радив, іноді сварив, якщо щось не виходило у моїх дослідженнях (як же без цього!), погоджувався і сперечався (саме у суперечці, як годиться, часто і народжувалася істина). Здавалося б, немає такої проблеми, яку Володимир Кузьмич не може вирішити. Це – завдяки його величезному досвіду як педагога і науковця, життєвій і педагогічній мудрості. Мені постійно є чому вчитися й до чого прагнути, маючи такого Вчителя! Він невпинно розвивається й підіймає планку все вище й вище. Зараз радію з того, що можу працювати разом із ним. Мати такого вчителя і справжнього друга – це щастя.

Його особистою заслугою є створення у нашому університеті кафедри екології та біотехнології. Саме під його керівництвом наш колектив поповнився молодими викладачами і науковцями. Сам Володимир Кузьмич є людиною амбіційною, він дбає про амбіції кожного. І вірить у кожного, у його неоціненність для спільної справи. Він з тих, хто не просто вимагає, але й організовує успіх людини у здійсненні накреслених цілей. Йому притаманні турбота про зростання професійної майстерності кожного викладача, бажання не зупинятися на досягнутому, творчо, з душею підходити до будь-якої справи і впевнено йти до нових звершень. Дух новаторства і потяг до нових здобутків сприяють високій результативності роботи кафедри.

Володимир Кузьмич Пузік користується великою повагою серед науковців України, серед освітян, колег і студентів. Він є членом експертної ради ВАКу України і входить до складу спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій, що свідчить про його високий професіоналізм і наукову компетентність. Його знають як висококваліфікованого спеціаліста, прекрасного фахівця з агроекології, біотехнології, генетики, селекції та насінництва, грамотного, ерудованого спеціаліста, принципову людину з добрим серцем.

Володимир Кузьмич уміє тримати слово, володіє високим почуттям відповідальності. Щирий і відкритий для друзів, привітний і хлібосольний господар, вміє створити комфорт, невимушеність і багато такого, що привертає увагу, викликає повагу і симпатію.

І зараз за ним ціла армія тих, хто йому вірить і йде поруч. Армія студентів, яким він викладає науку, що стала його життям, колег – викладачів кафедри, яку він очолює, аспірантів, для яких він

більше, ніж науковий керівник, він – науковий батько. А не йти за ним не можна, адже той дар, яким наділив його Бог, із кожним роком тільки відточується, добирає нових яскравих граней і неможливо передбачити, чим він, професор Пузік, завтра загориться, яка ще ідея – чи то наукова, чи то громадська його цілком захопить, і він зі своєю неповторною харизмою поведе за собою однодумців.

З нагоди ювілею хочу привітати Володимира Кузьмича з досягнутим, зі створенням наукової школи. Щиро подякувати за багаторічну плідну співпрацю, за безцінний особистий внесок у підготовку педагогічних і наукових кадрів для нашого університету. Бажаю міцного здоров'я і збереження свого непоправного оптимізму, закоханості у життя і науку. Упевнений, що компетентність, високий професіоналізм та знання професора Володимира Кузьмича Пузіка й надалі сприятимуть розвиткові аграрної освіти та подальшому процвітанню знаного в Україні і за його межами Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва.

*Кандидат с.-г. наук
Є. А. Криштон*

Майстер своєї справи

*"Если учитель соединяет в себе любовь
к делу и к ученикам, он – совершенный учитель"
Лев Толстой*

Кожна людина – мандрівник. Тернистими дорогами веде її доля, і щасливий той, хто знаходить у ній свою нішу. Прикладом для наслідування є життя прекрасної людини, талановитого вченого, терплячого педагога та мудрого керівника – Володимира Кузьмича Пузіка, який зумів у важкі часи реалізувати свій науковий та людський потенціал, отримати загальну повагу, симпатію друзів та підлеглих.

Неможливо висловити словами всю глибину поваги, вдячності, захоплення, які викликає непересічна особистість

Володимира Кузьмича, його дивовижний життєвий шлях та величезні наукові досягнення. Понад 35 років він спрямовує та надихає наукову роботу в одному з найпотужніших аграрних університетів України і Європи, в якому пройшов шлях від асистента кафедри генетики, селекції та насінництва до ректора університету. Високий рівень наукових досліджень в університеті, вражаючий науково-технічний потенціал – багато в чому, є результатом його самовідданої, напруженої творчої праці. Володимир Кузьмич, як ніхто, уміє об'єднувати людей, налаштовувати їх на розв'язання найскладніших завдань. Кожний, хто звертається до нього – чи то студент, чи то професор – буде уважно вислуханий, пропозиції знайдуть розуміння і підтримку. Саме його стиль керівництва забезпечив університету численні наукові досягнення, які отримали широке визнання.

Для мене особисто Володимир Кузьмич був і є вчителем, який поєднує в собі любов до справи і любов до учнів. Саме завдяки йому, його безпосередній участі розпочався мій шлях до науки та педагогічної діяльності. Я глибоко вдячна за його турботу, увагу, ентузіазм, щире батьківське ставлення, що вселяє впевненість і надає наснаги. Своїм прикладом він вчить відданості ідеї та справі, умінню жити гідно й залишатися людиною у будь-якій життєвій ситуації.

Хочеться побажати Володимиру Кузьмичу міцного здоров'я, натхнення, плідної творчої праці на благо України та університету. Нехай кожен новий день буде щедрим на успіхи і перемоги, багатим на радісні звістки, приємні події та особисті досягнення!

*Викладач кафедри екології та біотехнології
ХНАУ ім. В.В. Докучаєва О.В. Панкова*

Слово про керівника

Ювілейну осінь зустрічає цього року видатний вчений, прекрасний педагог і фахівець високого рівня, член-кореспондент НААН України, доктор сільськогосподарських наук, професор Пузік Володимир Кузьмич.

Володимир Кузьмич – послідовник наукової та педагогічної школи відомого за межами України вченого професора Г.Ф. Наумова. За свою наукову та педагогічну діяльність він пройшов шлях від асистента кафедри генетики, селекції та насінництва до ректора Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва.

Доля обдарувала Володимира Кузьмича неординарним яскравим науковим мисленням, працездатністю і працелюбством, принциповістю та вимогливістю до себе та колег. Його невичерпна енергія, воля, організованість і пунктуальність, відданість науці, широка і весела вдача, любов до рідної землі, вміння контактувати з людьми викликають щире захоплення і не можуть не приваблювати. Володимир Кузьмич вміє відчувати і швидко сприймати нове та передове, завжди готовий поділитися своїми знаннями і досвідом з колегами. Багатий життєвий досвід робить його незамінним порадиником молодих науковців і педагогів.

Прийміть, шановний Володимире Кузьмичу, найщиріші побажання міцного здоров'я Вам на многії літа, щедрої долі, щастя у житті, творчої наснаги у відповідальній роботі на благо нашого університету. Від усього серця бажаємо Вам професійних успіхів та особистих творчих досягнень. Нехай здійсняться усі заповітні мрії, а будь-які повороти долі завжди відкривають лише нові обрії майбутніх перспектив! Хай у Вашому домі завжди панують мир та злагода, у серці – доброта, а у справах – мудрість і виваженість. Нехай доля і надалі буде прихильною до Вас, даруючи радість життя, незрадливу вдачу, вірних і надійних друзів.

Кандидат с.-г. наук Л.В. Головань

Хронологічний покажчик праць

Наукові праці

1977

1. Пузик В.К. Влияние предпосевной обработки семян материнского растения на завязываемость семян при отдаленных скрещиваниях пшеницы / В.К. Пузик, Г.Ф. Наумов // Материалы III Всесоюзного общества селекционеров и генетиков им. Н.И. Вавилова. – Л., 1977. – Т. 1 (2). – С. 32.

1978

2. Наумов Г.Ф. Использование аллелопатических свойств прорастающих семян для повышения скрещиваемости твердой и мягкой пшеницы / Г.Ф. Наумов, В.К. Пузик // Вопросы селекции и семеноводства : труды / ХСХИ им. В.В. Докучаева. – Х. : ХСХИ, 1978. – Т. 253. – С. 8–16. – Библиогр.: 17 назв.

3. Пузик В.К. Жизнеспособность межвидовых гибридов первого поколения твердой и мягкой пшеницы в зависимости от предварительной обработки семян материнского растения / В.К. Пузик // Вопросы селекции и семеноводства : труды / ХСХИ им. В.В. Докучаева. – Х. : ХСХИ, 1978. – Т. 253. – С. 16–20. – Библиогр.: 13 назв.

1981

4. Влияние предпосевного обогащения семян физиологически активным экстрактом на устойчивость к неблагоприятным внешним условиям и повышение продуктивности озимой пшеницы / Г.Ф. Наумов, Л.Е. Закревская, В.К. Пузик [и др.] // Вопросы физиологии пшеницы : [сб. тр.] / Молдавский НИИ полевых культур НПО “Селекция”. – Кишинев : Штиинца, 1981. – С. 240–243. – Библиогр.: 3 назв.

5. Пузик В.К. Аллелопатическое воздействие на семена материнских форм с целью преодоления нескрещиваемости при отдаленной гибридизации пшеницы / В.К. Пузик, Г.Ф. Наумов

// Всесоюзное совещание по отдаленной гибридизации растений и животных : тез. докл. – М., 1981. – С. 46.

6. Пузик В.К. Использование аллелопатических свойств прорастающих семян для повышения скрещиваемости при отдаленной гибридизации пшеницы : автореф. дис. ... канд. биол. наук / В.К. Пузик. – К., 1981. – 23 с.

1982

7. Пузик В.К. Характер формообразовательного процесса гибридов второго поколения и их продуктивность в зависимости от обработки семян материнской формы / В.К. Пузик // Морфолого-физиологические и генетические исследования в селекции и семеноводстве полевых культур : сб. науч. тр. / ХСХИ им. В.В. Докучаева. – Х. : ХСХИ, 1982. – Т. 288. – С. 39–46. – Библиогр.: 6 назв.

1983

8. Наумов Г.Ф. Предпосевное обогащение семян озимой пшеницы физиологически активным экстрактом / Г.Ф. Наумов, Л.Е. Закревская, В.К. Пузик, Л.Ф. Насонова // Зерновое хозяйство. – 1983. – № 3. – С. 14–18.

1984

9. Пузик В.К. Формообразовательный процесс отдаленных гибридов второго поколения в зависимости от обработки родительских форм регуляторами роста / В.К. Пузик // Экологическая генетика растений и животных : тез. докл. Второй Всесоюз. конф. (Кишинев, 29–31 окт. 1984 г.) / Ин-т экол. генетики АН МССР. – Кишинев : Штиинца, 1984. – С. 155–156.

1985

10. Наумов Г.Ф. Формообразовательный процесс межродовых гибридов пшеницы и ржи и его модификация регуляторами роста / Г.Ф. Наумов, В.К. Пузик // Роль отдаленной гибридизации

растений в эволюции и селекции пшеницы : тез. докл. Всесоюз. совещ. (Тбилиси, 16–20 июня 1985 г.) / Закавказ. отд-ние ВАСХНИЛ. – Тбилиси, 1985. – С. 42–43.

11. Пузик В.К. Физиологически активный экстракт как микроэкологическая рекомбинантная и регуляторная система в селекции / В.К. Пузик, Г.Ф. Наумов, К.Г. Тетерятченко, Н.В. Проскурнин // Материалы Всесоюзного совещания по рекомбиногенезу : тез. докл. / Ин-т экол. генетики АН МССР. – Кишинев : Штиинца, 1985. – С. 124.

1986

12. Пузик В.К. Завязываемость гибридных зерновок, их жизнеспособность и формообразовательный процесс гибридов второго поколения разных видов пшеницы и ржи, пшеницы и тритикале / В.К. Пузик // V съезд генетиков и селекционеров Украины : тез. докл. / Укр. о-во генетиков и селекционеров им. Н.И. Вавилова. – К., 1986. – Ч. 3 : Генетические основы селекции зерновых, зернобобовых, крупяных, технических, кормовых, овощных и многолетних культур. – С. 49.

1987

13. Пузик В.К. Отдаленная гибридизация яровых злаков / В.К. Пузик // Совершенствование приемов селекции и семеноводства полевых культур : сб. науч. тр. / ХСХИ им. В.В. Докучаева. – Х. : ХСХИ, 1987. – С. 33–40.

1988

14. Пузик В.К. Особенности развития сортов сои различной селекции / В.К. Пузик // Материалы I Науч.-метод. конф. преп. (Пномпень, 1988 г.) / С.-х. ин-т. – Пномпень, 1988.*

15. Пузик В.К. Особенности цветения сортов и гибридов кукурузы разной селекции / В.К. Пузик // Материалы I Науч.-метод. конф. преп. (Пномпень, 1988 г.) / С.-х. ин-т. – Пномпень, 1988.*

16. Пузик В.К. Урожайность интродуцированных в Камбодже сортов сои различной селекции / В.К. Пузик // Материалы I Науч.-метод. конф. преп. (Пномпень, 1988 г.) / С.-х. ин-т. – Пномпень, 1988.*

1989

17. Пузик В.К. Сравнительная оценка болгарской и кхмерской технологии возделывания табака / В.К. Пузик // Материалы II Науч.-метод. конф. преп. (Пномпень, 1989 г.) / С.-х. ин-т. – Пномпень, 1989.*

18. Пузик В.К. Урожайность различных сортов ямса народной селекции / В.К. Пузик // Материалы II Науч.-метод. конф. преп. (Пномпень, 1989 г.) / С.-х. ин-т. – Пномпень, 1989.*

1990

19. Пузик В.К. Урожайность интродуцированных в Камбодже сортов и гибридов кукурузы различной селекции / В.К. Пузик // Материалы III Науч.-метод. конф. преп. (Пномпень, 1990 г.) / С.-х. ин-т. – Пномпень, 1990.*

1995

20. Пузік В.К. Вплив допосівного обробітку насіння ярої пшениці фізіологічно активними речовинами проростаючого насіння на її ріст, розвиток і продуктивність / В.К. Пузік, В.П. Фесенко, В.А. Худолей // Матеріали наук. конф. (Харків, квіт. 1995 р.) – Х. : ХДАУ, 1995. – С. 30–32.

21. Пузік В.К. Гібридизація різних видів злаків і формотворний процес гібридів другого покоління та його модифікація регуляторами росту / В.К. Пузік, Сала і Шермен Тоако // Матеріали наук. конф. (Харків, квіт. 1995 р.) – Х. : ХДАУ, 1995. – С. 25–26.

22. Пузік В.К. Схрещуваність різних видів пшениці, пшениці і жита та формотворчий процес гібридів другого покоління / В.К. Пузік, В.Н. Худолей // Матеріали наук. конф. (Харків, 1995 р.) – Х. : ХДАУ, 1995. – С. 5.

23. Пузік В.К. Формотворчий процес міжвидових гібридів F2 ярої пшениці і його модифікація регуляторами росту / В.К. Пузік, В.П. Фесенко // Матеріали наук. конф. (Харків, 1995 р.) – Х. : ХДАУ, 1995. – С. 12.

1996

24. Пузік В.К. Содержание витаминов группы «В» в семенах разных видов яровой пшеницы / В.К. Пузік, В. Худолей // Матеріали наук. конф., присвяч. 180-річчю ХДАУ ім. В.В. Докучаєва / ХДАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХДАУ, 1996. – Вип. 2. – С. 9–10.

25. Электрофоретический спектр легкорастворимых белков в семенах твердой и мягкой яровой пшеницы / В.К. Пузік, Л.М. Пузік, Е.П. Тонкая, О.Л. Москаленко // Матеріали наук. конф., присвяч. 180-річчю ХДАУ ім. В.В. Докучаєва / ХДАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХДАУ, 1996. – Вип. 2. – С. 11.

1999

26. Пузік В.К. Алелопатично активні виділення, їх склад і роль у міжгенотипічних взаємовідносинах пшениці і жита в штучно створених агрофітоценозах / В.К. Пузік, О.В. Дорош // Наукові основи стабілізації виробництва продукції рослинництва : тези доп. міжнар. конф., присвяч. 90-річчю від заснування Ін-ту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва УААН / Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Х., 1999. – С. 195–197.

27. Пузік В.К. Вивчення ролі алелопатично активних речовин у міжгенотипових взаємовідносинах ярих злаків / В.К. Пузік // Вісник ХДАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХДАУ, 1999. – № 4. – С. 231–236. – (Серія "Рослинництво, селекція і насінництво, овочівництво"). – Бібліогр.: 18 назв.

2000

28. Пузік В.К. Выделения культурных злаков, их состав и роль в межгенотипическом воздействии растений в искусственно

созданных фитоценозах / В.К. Пузик // Интродукция нетрадиционных и редких сельскохозяйственных растений : сб. материалов III Междунар. науч.-произв. конф. (Пенза, 14–19 июня 2000 г.) – Пенза, 2000. – Т. 3. – С. 62.

29. Пузик В.К. Роль алелопатично активних речовин у міжгенотипних взаємовідносинах ярої пшениці і жита у сумісних агрофітоценозах / В.К. Пузик // Физиология и биохимия культ. растений. – 2000. – Т. 32, № 5. – С. 415–421. – Бібліогр.: 23 назв.

2001

30. Пузик В.К. Виділення культурних злаків, їх склад і використання в рослинництві та селекції / В.К. Пузик, В.А. Єльнікова // Интродукция рослин. – 2001. – № 1–2. – С. 110–115.

31. Пузик В.К. Видо- і формоутворення при гібридизації різних видів ярої пшениці і жита в залежності від її алелопатично активних речовин в штучно створених агрофітоценозах / В.К. Пузик // Матеріали XI з'їзду Укр. бот. т-ва (Харків, 25–27 верес. 2001 р.) – Х., 2001. – С. 318–319.

2002

32. Життєздатність віддалених гібридів першого покоління залежно від дії алелопатично активних речовин / В.К. Пузик, С.А. Білецька, Л. Коваленко, Я. Король // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2002. – № 6. – С. 150–155. – (Серія "Рослинництво, селекція і насінництво, овочівництво"). – Бібліогр.: 15 назв.

33. Пузик В.К. Алелопатично активні з'єднання злаків і їх роль у агрофітоценозах : наук. вид. / В.К. Пузик. – Х. : ХНАУ, 2002. – 186 с.

34. Пузик В.К. Видо- і формоутворення при гібридизації різних видів ярої пшениці і жита залежно від дії алелопатично активних речовин у штучно створених агрофітоценозах / В.К. Пузик // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2002. – № 5. – С. 23–34. – (Серія "Рослинництво, селекція і насінництво, овочівництво"). – Бібліогр.: 15 назв.

35. Пузік В.К. Видова та сортова специфічність кореневих виділень хлібних злаків за вмістом вітамінів групи В та інозиту / В.К. Пузік // Физиология и биохимия культ. растений. – 2002. – Т. 34, № 4. – С. 332–336. – Бібліогр.: 13 назв.

36. Пузік В.К. Вміст вітамінів групи В та інозиту у кореневих виділеннях хлібних злаків залежно від температури / В.К. Пузік, В.А. Єльнікова, С.О. Білецька // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2002. – № 9 (1). – С. 120–124. – (Серія "Біологія"). – Бібліогр.: 8 назв.

2003

37. Головка Е.А. Алелопатія і дизайн ландшафтних композицій / Е.А. Головка, В.К. Пузік // Інтродукція рослин. – 2003. – № 1–2. – С. 149–157. – Бібліогр.: 31 назв.

38. Пузік В.К. Взаємодія рослин у штучних агрофітоценозах та її використання в селекції / В.К. Пузік, Е.А. Головка // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2003. – № 1. – С. 157–160. – (Серія "Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство"). – Бібліогр.: 16 назв.

39. Пузік В.К. Видова і сортова специфічність кореневих виділень за вмістом нуклеїнових кислот / В.К. Пузік, Е.А. Головка, В.А. Єльнікова // Біологія : наук. зап. / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2003. – № 1 (20). – С. 50–54.

40. Пузік В.К. Вплив температури на вміст нуклеїнових кислот та їх деривативів у кореневих ексудатах проростків різних видів злаків / В.К. Пузік, В.А. Єльнікова, С.О. Білецька // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2003. – № 5 (3). – С. 120–124. – (Серія "Біологія").

41. Пузік В.К. Динаміка вітамінів у кореневих виділеннях злаків на ранніх етапах онтогенезу / В.К. Пузік, В.А. Єльнікова // Физиология и биохимия культ. растений. – 2003. – Т. 35, № 3. – С. 229–233. – Бібліогр.: 19 назв.

42. Пузік В.К. Екзометаболіти культурних злаків та їх роль у фітоценозах : наук. вид. / В.К. Пузік, Г.Ф. Наумов ; за ред. Е.А. Головка. – Х. : ХНАУ, 2003. – 296 с.

43. Пузік В.К. Екологічні основи взаємодії різних видів пшениці у агрофітоценозах / В.К. Пузік, В.А. Єльнікова, С.А. Білецька // Вісник Сум. нац. аграр. ун-ту / СНАУ. – Суми, 2003. – Вип. 7. – С. 155–158. – (Серія "Агрономія і біологія"). – Бібліогр.: 11 назв.

44. Пузік В.К. Економічна та енергетична ефективність допосівного обробітку насіння екстрактом / В.К. Пузік // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2003. – № 4. – С. 404–407. – (Серія "Економіка АПК і природокористування"). – Бібліогр.: 5 назв.

45. Пузік В.К. Кореневі виділення хлібних злаків залежно від температури / В.К. Пузік, В.А. Єльнікова, С.О. Білецька // Агроекол. журн. – 2003. – № 1. – С. 15–20.

2004

46. Пузік В.К. Алелопатична дія екзометаболітів культурних злаків у агрофітоценозах : автореф. дис. ... д-ра с.-г. наук / В.К. Пузік. – К., 2004. – 28 с.

47. Пузік В.К. Вплив екзометаболітів жита на спектр легкорозчинних білків і вміст нуклеїнових кислот в рослинах твердої та м'якої пшениці / В.К. Пузік, В.Д. Синявін, В.А. Єльнікова // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2004. – Вип. 2 (5). – С. 104–107. – (Серія "Біологія"). – Бібліогр.: 15 назв.

48. Пузік В.К. Підвищення якості та продуктивності пшениці за допомогою алелопатично активних речовин / В.К. Пузік // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2004. – № 7. – С. 184–186. – (Серія "Економіка АПК і природокористування"). – Бібліогр.: 3 назв.

49. Пузік Л.М. Вплив івіну на урожайність дині / Л.М. Пузік, В.К. Пузік // Вісник Сум. нац. аграр. ун-ту / СНАУ. – Суми, 2004. – № 6. – С. 91–93.

50. Головка Е.А. Перспективи використання досягнень алелопатії в землеробстві / Е.А. Головка, В.К. Пузік // Проблеми розвитку земельних відносин, землеустрою і земельного кадастру в умовах ринкової економіки : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 60-річчю ф-ту інженерів землевпорядкування ХНАУ ім. В.В. Докучаєва : тези доп. – Х. : ХНАУ, 2005. – С. 150–151.

51. Ефективність внесення мінерального азоту під озиму пшеницю / Е.А. Головка, Т.М. Біляновська, С.О. Горобець, В.К. Пузік, О.М. Бойко // Агроекол. журн. – 2005. – № 1. – С. 34–37. – Бібліогр.: 15 назв.

52. Пузік В.К. Алелопатично активні виділення культурних злаків та їх використання в рослинництві та селекції / В.К. Пузік, Є.А. Криштоп // Фітопатогенні бактерії. Фітонцидологія. Алелопатія : тези доп. Міжнар. конф. (Київ, 4–6 жовт. 2005 р.) / Ін-т мікробіол. і вірусології ім. Д.К. Заболотного. – К., 2005. – С. 103.

53. Пузік В.К. Екзометаболіти культурних злаків та їх роль в агрофітоценозах / В.К. Пузік // Проблеми розвитку земельних відносин, землеустрою і земельного кадастру в умовах ринкової економіки : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 60-річчю ф-ту інженерів землевпорядкування ХНАУ ім. В.В. Докучаєва : тези доп. – Х., 2005. – С. 112–113.

54. Пузік В.К. Роль корневих екзометаболітів у міжвидових взаємовідносинах пшениці та жита у агрофітоценозах / В.К. Пузік, В.Д. Синявін // Фітопатогенні бактерії. Фітонцидологія. Алелопатія : зб. ст. учасників Міжнар. наук. конф. (Київ, 4–6 жовт. 2005 р.) / Ін-т мікробіол. і вірусології ім. Д.К. Заболотного. – Житомир : Держ. агроекол. ун-т, 2005. – С. 123–125.

55. Пузік Л.М. Конкурентоспроможність вітчизняних сортів дині / Л.М. Пузік, В.К. Пузік // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2005. – № 3. – С. 123–130. – (Серія "Економіка АПК і природокористування").

56. Синявін В.Д. Зміна поживного режиму за різних способів основного обробітку ґрунту під горох / В.Д. Синявін, В.К. Пузік // Наук. пр. Полтав. держ. аграр. акад. / ПДАА. – Полтава, 2005. – Т. 4 (23). – С. 218–222. – Бібліогр.: 4 назв.

2006

57. Видова та сортова специфічність виділень зернових злаків за вмістом нуклеїнових кислот і можлива їх алелопатична роль / В.К. Пузік, Є.А. Головка, В.Д. Синявін, Є.А. Криштоп // Алелопатія та сучасна біологія : матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 80-річчю з дня народж. акад. А.М. Гродзинського (1926–1988), (Київ, 17–19 жовт. 2006 р.) – К. : Фітосоціоцентр, 2006. – С. 97–104.

58. Пузік В.К. Комп'ютеризація та інформатизація навчального процесу в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва / В.К. Пузік // Наука і методика : зб. наук.-метод. пр. / Наук.-метод. центр аграр. освіти ; [голов. ред. А.Ф. Гойчук]. – К. : Аграр. освіта, 2006. – Вип. 5. – С. 49–54.

2007

59. Пузік В.К. Динамика роста и развития растений в зависимости от обработки семян оптическим излучением красного диапазона / В.К. Пузік, О.В. Панкова // Фотобіологія та фотомедицина. – 2007. – Т. 5, № 3–4. – С. 82–86.

60. Пузік В.К. Рослинні виділення, їх склад і використання у рослинництві та селекції / В.К. Пузік // Алелопатія та азотфіксація в агроєкосистемах : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 80-річчю з дня народж. проф. Г.Ф. Наумова (Харків, 15–16 листоп. 2007 р.) – Х. : ХНАУ, 2007. – С. 20–34. – Бібліогр.: 57 назв.

61. Пузік В.К. Схрещуваність різних видів злаків залежно від дії низьких температур на материнську рослину / В.К. Пузік, Є.А. Криштоп // Вісник Львів. держ. аграр. ун-ту / ЛДАУ. – Львів, 2007. – № 1. – С. 120–125. – (Серія "Агрономія").

62. Пузік В.К. Схрещуваність різних видів злаків і їх модифікація низькою температурою / В.К. Пузік, Є.А. Криштоп // Досягнення і проблеми генетики, селекції та біотехнології : зб. наук. пр. / Укр. т-во генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова. – К. : Логос, 2007. – Т. 2: Присвяч. 120-літтю від дня народж. акад. НАН України М.І. Вавилова, 40-літтю від часу заснування Укр. т-ва генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова. – С. 151–156. – Бібліогр. : 21 назв.

2008

63. Дегтярьов В.В. Документальне забезпечення дисциплін навчального плану / В.В. Дегтярьов, В.К. Пузік // Сучасні концептуальні підходи до формування змісту підготовки фахівців аграрного профілю : матеріали XVII наук.-метод. конф. наук.-пед. працівників (Харків, 23–26 трав. 2008 р.) – Х., 2008. – С. 3–4.

64. Пузік В.К. Дія низьких температур на материнську рослину та її вплив на життєздатність відділених гібридів першого покоління / В.К. Пузік, Є.А. Криштоп // Екологізація сталого розвитку агросфери і ноосферна перспектива інформаційного суспільства : матеріали Міжнар. наук. конф. студ., асп. і молодих учених (Харків, 1–3 жовт. 2008 р.) – Х. : ХНАУ, 2008. – С. 90.

65. Пузік В.К. Екзометаболіти культурних злаків і їх роль у агрофітоценозах / В.К. Пузік, Є.А. Криштоп, Л.В. Головань // Регуляція росту і розвитку рослин : фізіолого-біохімічні і генетичні аспекти : матеріали Міжнар. наук. конф. (Харків, 13–15 жовт. 2008 р.) – Х., 2008. – С. 147–148.

66. Пузік В.К. Мітотична активність клітин первинних корінців ярої пшениці залежно від дії низьких температур / В.К. Пузік, Є.А. Криштоп // Селекція і насінництво : міжвід. темат. наук. зб. / Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Х., 2008. – Вип. 96. – С. 260–266.

2010

67. Панкова О.В. Вплив гамма-променів на мітотичну активність та частоту мітотичних порушень клітин кореневої меристеми ярих

пшениць / О.В. Панкова, В.К. Пузік // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. – Х., 2010. – Вип. 12 (№ 920). – С. 137–140. – (Серія "Біологія"). – Бібліогр.: 8 назв.

68. Пузік В.К. Теоретичні і практичні аспекти викладання екологічних дисциплін у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва / В.К. Пузік, В.В. Волощенко, Є.А. Криштоп // Сучасні екологічні проблеми та методика викладання еколого-правових дисциплін : респ. наук.-практ. конф. (Харків, НЮАУ ім. Я. Мудрого, 25–26 листоп. 2010 р.) – Х., 2010. – С. 216–217.

69. Пузік В.К. Харківський національний аграрний університет на шляху до 195-річчя / В.К. Пузік // Покоління, обпалене війною : матеріали наук. конф., присвяч. 65-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні (1941–1945), (Харків, 12–13 трав. 2010 р.) – Х. : ХНАУ, 2010. – С. 137–140.

70. Пузік В.К. Шляхи удосконалення викладання екологічних дисциплін у ВНЗ III та IV рівнів акредитації / В.К. Пузік, В.В. Волощенко, В.М. Попов // Особливості організації та вдосконалення навчально-виховного процесу за умов реформування системи вищої освіти України : тези XVIII наук.-метод. конф. наук.-пед. працівників агроун-ту (Харків, 7–9 груд. 2010 р.) – Х. : ХНАУ, 2010. – С. 14–15.

2011

71. Головань Л.В. Анализ наследования и сцепления локусов, которые кодируют морфологические признаки и изоферменты у фасоли обычной (*Phaseolus vulgaris*) / Л.В. Головань, В.К. Пузик // Генетика и селекция растений, основанная на современных генетических знаниях и технологиях : тез. докл. II Междунар. шк.-конф. молодых учен. (Москва–Звенигород, 5–10 дек. 2011 г.) – М.; Звенигород, 2011. – С. 32.

72. Головань Л.В. Аналіз успадкування та зчеплення локусів, що кодують морфологічні ознаки та ізоферменти у квасолі звичайної (*PHASEOLUS VULGARIS*) / Л.В. Головань, В.К. Пузік // Селекція і насінництво : міжвід. темат. наук. зб. / Ін-т рослинництва

ім. В.Я. Юр'єва. – Х., 2011. – Вип. 100. – С. 225–237. – Бібліогр.: 19 назв.

73. Головань Л.В. Внутрішньо- та міжвидовий поліморфізм ізоферментних систем американської групи видів роду *Phaseolus* L. / Л.В. Головань, В.К. Пузік // Актуальні проблеми ботаніки та екології : матеріали міжнар. наук. конф. молодих учених (м. Березне, Рівненська обл., Україна, 9–13 серп. 2011 р.) – К. : Лазурит Поліграф, 2011. – С. 167–168.

74. Головань Л.В. Наследование признаков продуктивности внутривидовых гибридов фасоли (*Phaseolus vulgaris* L.) / Л.В. Головань, В.К. Пузик // Актуальные проблемы земледелия и растениеводства : сб. ст. V Междунар. науч.-практ. конф. молодых учен., посвящ. 20-летию Независимости Республики Казахстан (Алматы, 27–28 окт. 2011 г.) – Алматы, 2011. – С. 52–53.

75. Головань Л.В. Оцінка мінливості зразків квасолі звичайної (*Phaseolus vulgaris*) за допомогою RAPD - маркерів / Л.В. Головань, В.К. Пузік // Биология растений и биотехнология : сб. тез. Первой конф. молодых учен. (с междунар. участием), (г. Белая Церковь, Украина, 5–7 окт. 2011 г.) – Белая Церковь, 2011. – С. 57.

76. Golovan' L.V. Possibilities of isoenzymic analysis usage for identification of different beans samples / L.V. Golovan', V.K. Pouzik // Biodiversity. Ecology. Adaptation. Evolution : materials of V International Young Scientists conference, dedicated to 160th anniversary from the birth of profesor Frants Kamenskiy (Odesa, 13–17 June, 2011). – Odessa : Pechatniy dom, 2011. – P. 138.

77. Головань Л.В. Прояв трансгресивної мінливості у гібридів F₂PH. VULGARIS / Л.В. Головань, В.К. Пузік // Проблеми сталого розвитку агросфери : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 195-річчю від дня заснування ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (Харків, 4–6 жовт. 2011 р.) – Х. : ХНАУ, 2011. – С. 137–139.

78. Головань Л.В. Сертифікація зразків квасолі звичайної (*Phaseolus vulgaris*) на основі RAPD-аналізу / Л.В. Головань, В.К. Пузік // Фундаментальні та прикладні дослідження в біології : матеріали

II Міжнар. наук. конф. студ., асп. та молодих учених (Донецьк, 19–22 верес. 2011 р.) – Донецьк, 2011. – С. 223–224.

79. Масловський В.О. Вміст проліну у проростках квасолі звичайної залежно від регіонального походження рослин / В.О. Масловський, В.К. Пузік // Проблеми сталого розвитку агросфери : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 195-річчю від дня заснування ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (Харків, 4–6 жовт. 2011 р.) – Х. : ХНАУ, 2011. – С. 337–339.

80. Панкова О.В. Схрещуваність твердої пшениці й жита залежно від дії У-променів на материнську рослину / О.В. Панкова, В.К. Пузік // Применение лазеров в медицине и биологии : материалы XXXV Междунар. науч.-практ. конф. (Харків, 25–28 мая 2011г.) / ХНУ им. В.Н. Каразина. – Х., 2011. – С. 236–238. – (Посвящается 65-летию профессора Г.Е. Брилля).

81. Панкова О.В. Схрещування різних видів пшениці і жита залежно від дії гамма-променів на материнську рослину / О.В. Панкова, В.К. Пузік // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2011. – Вип. 2 (23). – С. 88–94. – (Серія "Біологія"). – Бібліогр.: 14 назв.

82. Пузік В.К. Наукові школи Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва: історія і сьогодення / В.К. Пузік // Проблеми сталого розвитку агросфери : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 195-річчю від дня заснування ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (Харків, 4–6 жовт. 2011 р.) – Х. : ХНАУ, 2011. – С. 15–20.

83. Стан і напрями вдосконалення функціонування дослідного господарства «Кутузівка» : оцінно-ситуаційний аналіз : колективна моногр. / В.К. Пузік, О.К. Трішин, М.О. Беседін [та ін.] ; за ред. М.О. Беседіна, В.М. Нагаєва. – Х. : ХНАУ, 2011. – 194 с.

2012

84. Головань Л.В. Класифікація зразків квасолі за морфологічними маркерами / Л.В. Головань, В.К. Пузік // Вісник ХНАУ

ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2012. – № 1. – С. 80–88. – (Серія "Рослинництво, селекція і насінництво, плодоовочівництво"). – Бібліогр.: 17 назв.

85. Головань Л.В. RAPD-аналіз геномного поліморфізму різних видів роду *PHASEOLUS L.* / Л.В. Головань, В.К. Пузік // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2012. – Вип. 1 (25). – С. 39–50. – (Серія "Біологія"). – Бібліогр.: 27 назв.

86. Головань Л.В. Успадкування ознак продуктивності міжвидових гібридів квасолі (*Ph.vulgaris* / *Ph.multiflorus*) / Л.В. Головань, В.К. Пузік // Матеріали підсумкової наук. конф. проф.-викл. складу, асп. і здобувачів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (Харків, 10–13 січ. 2012 р.) – Х. : ХНАУ, 2012. – Ч. 1. – С. 108–110.

87. Панкова О.В. Життєздатність міжродових гібридів *T. aestivum* / *S. cereale*, залежно від дії різних доз гамма-опромінення / О.В. Панкова, В.К. Пузік // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2012. – № 2. – С. 236–241. – (Серія "Рослинництво, селекція і насінництво, плодоовочівництво"). – Бібліогр.: 8 назв.

88. Панкова О.В. Мінливість компонентів запасних білків насіння пшениці ярої залежно від дії гамма-опромінення / О.В. Панкова, В.К. Пузік, Л.В. Головань // Вісник Сум. нац. аграр. ун-ту / СНАУ. – Суми, 2012. – Вип. 2 (23). – С. 201–205. – (Серія "Агрономія і біологія"). – Бібліогр.: 13 назв.

89. Панкова О.В. Особливості схрещування м'якої пшениці та жита залежно від дії різних доз гамма-променів / О.В. Панкова, В.К. Пузік // Селекція і насінництво : міжвід. темат. наук. зб. / Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Х., 2012. – Вип. 102. – С. 99–105.

90. Пузік В.К. Використання дії низької температури при віддаленій гібридизації ярих злаків / В.К. Пузік, Є.А. Криштоп, Л.В. Головань // Зб. наук. пр. / Ін-т біоенергет. культур і цукрових буряків. – К., 2012. – Вип. 14. – С. 501–506.

91. Пузік В.К. Вплив техногенезу та сучасного виробництва на агроекологічний стан територій / В.К. Пузік, І.М. Бузіна // Вісник

ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2012. – № 3. – С. 199–203. – (Серія "Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство"). – Бібліогр.: 7 назв.

92. Пузік В.К. Науково-теоретичні основи використання методу віддаленої гібридизації ярих злаків / В.К. Пузік, Є.А. Криштоп // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2012. – № 1. – С. 3–18. – (Серія "Рослинництво, селекція і насінництво, плодовоовочівництво"). – Бібліогр.: 41 назва.

93. Пузік В.К. Перспективи інтродукції сафлору красильного в екологічних умовах Східного Лісостепу України / В.К. Пузік, Є.А. Криштоп // Матеріали підсумкової наук. конф. проф.-викл. складу, асп. і здобувачів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (Харків, 10–13 січ. 2012 р.) / ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2012. – Ч. 2. – С. 50–52.

94. Пузік В.К. Проблеми формування екологічної культури / В.К. Пузік // Гуманітарна освіта у системі підготовки фахівця-аграрія : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 90-річчю соціогуманітарної освіти у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (Харків, 21–22 трав. 2012 р.) / ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2012. – С. 147–152.

95. Пузік В.К. Розміри міжвузлів твердої ярої пшениці залежно від норми висіву та способу сівби / В.К. Пузік, А.О. Рожков // Зб. наук. пр. / Уман. нац. ун-т садівництва. – Умань, 2012. – №. 79. – С. 136–144.

96. Рожков А.О. Параметричні показники міжвузлів префлоральної зони рослин тритікале ярого залежно від способів сівби та підживлень / В.К. Пузік, А.О. Рожков // Наук. вісн. Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України / НУБіПУ. – К. : НУБіП, 2012. – № 176. – С. 100–108. – (Серія "Агрономія").

2013

97. Панкова О.В. Цитогенетические изменения в меристеме пшеницы яровой в зависимости от действия эколого-физических

факторов / О.В. Панкова, В.К. Пузік, Л.В. Головань // Бюл. науч. работ / Белгород. гос. с.-х. акад. им. В.Я. Горина. – Белгород, 2013. – Вып. № 33 – С. 16–21.

98. Пузік В.К. Еколого-правове регулювання використання генетично модифікованих організмів у сільському господарстві / В.К. Пузік, Є.А. Криштоп // Матеріали підсумк. наук. конф. проф.-викл. складу, асп. і здобувачів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (Харків, 22–25 січ. 2013 р.) / ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2013. – Ч. 2. – С. 312–314.

99. Студентські роки академіка О.М. Онищенко / В.К. Пузік, О.В. Олійник, В.Й. Шиян, М.М. Турченко // Понад п'ять десятиліть у фундаментальній науці. До 85-річчя від дня народження академіка Олексія Мусійовича Онищенко ; за ред. О.М. Бородіної. – К., 2013. – С. 78–87.

100. Пузік В.К. Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва: погляд крізь роки в майбутнє / В.К. Пузік // Конгрес світ. – 2013. – № 4 (13). – С. 3.

101. Рожков А.А. Параметры префлоральных междоузлий растений тритикале яровой в зависимости от норм высева и способов посева / А.А. Рожков, В.К. Пузик // Вестн. Белорус. гос. с.-х. акад. / БГСХА. – Горки, 2013. – № 2. – С. 58–62.

102. Рожков А.О. Масові показники міжвузлів префлоральної зони рослин тритикале ярого залежно від ценотичної напруги у посівах / А.О. Рожков, В.К. Пузік // Вісн. аграр. науки Причорномор'я : наук. журн. / МНАУ. – Миколаїв, 2013. – Вип. 1 (71). – С. 141–148. – Бібліогр.: 9 назв.

103. Рожков А.О. Польова схожість і виживаність рослин тритикале ярого за різних варіантів ценотичної напруги / А.О. Рожков, В.К. Пузік // Вісник Сум. нац. аграр. ун-ту / СНАУ. – Суми, 2013. – Вип. 3 (25). – С. 123–127. – (Серія "Агрономія і біологія").

104. Тітова А.Є. Перспективи вирощування та використання нуту при глобальних змінах клімату / А.Є. Тітова, В.К. Пузік //

Інноваційні технології підвищення ефективності виробництва і зберігання сільськогосподарської продукції : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів (Харків, 24–25 жовт. 2013 р.) / ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2013. – С. 153–154.

Підручники та навчальні посібники

1997

105. Пузік В.К. Культура ізольованих органів, тканин і клітин в біотехнології рослин : навч. посібник / В.К. Пузік. – Х. : ХДАУ, 1997. – 98 с.

2004

106. Пузік В.К. Генетична інженерія в біотехнології : навч. посібник / В.К. Пузік, В.В. Сергеев. – Х. : ХНАУ, 2004. – 174 с.

2009

107. Пузік В.К. Атлас з біотехнології рослин : навч. посібник / В.К. Пузік, В.М. Попов, В.В. Сергеев. – Х. : ХНАУ, 2009. – 28 с.

108. Формування іміджу і професійного здоров'я сучасного спеціаліста : навч. посібник / В.К. Пузік, В.Д. Синявін, В.І. Хлопенко, Т.В. Бондаренко, К.Л. Паніна. – Х. : ХНАУ, 2009. – 298 с.

2010

109. Пузік В.К. Словник-довідник з екології : навч. посібник / В.К. Пузік, В.В. Волощенко, І.В. Непран. – Х. : ХНАУ, 2010. – 133с.

110. Технології і витрати на вирощування польових сільськогосподарських культур [в умовах Лісостепу] : посібник / В.К. Пузік, А.М. Свиридов, О.В. Олійник [та ін.] ; за ред.

В.К. Пузіка. – Х. : ХНАУ, 2010. – 213 с.

2012

111. Пузік В.К. Заповідна справа : навч. посібник / В.К. Пузік, В.В. Волощенко, Є.А. Криштоп. – Х. : ХНАУ, 2012. – 198 с.

2013

112. Проблема забруднення довкілля нітратами : посібник / В.К. Пузік, В.І. Філон, М.К. Ключко [та ін.] – 2-ге вид. – Х. : ХНАУ, 2013. – 95 с.

113. Пузік Л.М. Технологія зберігання і переробки зерна : навч. посібник / Л.М. Пузік, В.К. Пузік ; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : Точка, 2013. – 312 с.

Науково-методичні матеріали

1981

114. Методические рекомендации по предпосевному обогащению семян озимой пшеницы физиологически активным экстрактом / сост.: Г.Ф. Наумов, Л.Ф. Насонова, В.К. Пузик ; ХСХИ им. В.В. Докучаева. – Х., 1981. – 16 с.

115. Методические рекомендации по предпосевному обогащению семян полевых культур физиологически активным экстрактом / сост.: Г.Ф. Наумов, Л.В. Подоба, В.К. Пузик ; ХСХИ им. В.В. Докучаева. – Х., 1981. – 24 с.

1982

116. Методические рекомендации по предпосевному обогащению семян полевых культур экстрактом / сост.: Г.Ф. Наумов, В.К. Пузик, Л.Ф. Насонова, Л.В. Подоба ; ХСХИ им. В.В. Докучаева. – Х.,

1982. – 24 с.

1988

117. Методические указания к лабораторным занятиям по генетике / сост. В.К. Пузик ; С.-х. ин-т. – Пномпень : С.-х. ин-т, 1988.*

1989

118. Методические указания к лабораторным занятиям по селекции и семеноводству / сост. В.К. Пузик ; С.-х. ин-т. – Пномпень : С.-х. ин-т, 1989.*

119. Задачи по генетике для студентов агрономического факультета / сост. В.К. Пузик ; С.-х. ин-т. – Пномпень, 1989.*

1999

120. Навчальний план і програми : підвищення кваліфікації спеціалістів-агрономів із захисту рослин (термін навчання – 4 тижні) / упоряд.: Є.М. Білецький, М.О. Білик, Ф.М. Марютін, В.К. Пантелєєв, В.П. Туренко ; відп. за вип. В.К. Пузік. – Х. : ХНАУ, 1999. – 35 с.

2002

121. Біотехнологія сільськогосподарських рослин : метод. вказівки до лаб.-практ. занять для спец. 7.130102 « Агрономія», 7.103101 «Агрономія і ґрунтознавство», 7.130105 «Захист рослин» / уклад.: Л.В. Подоба, В.К. Пузік, О.О. Булах. – Х. : ХНАУ, 2002. – 23 с.

2004

122. Генетика : метод. вказівки до вивч. дисципліни : для самот. роботи студ. ф-ту захисту рослин та студ.-заочників спец. 1502 “ Агрономія” / уклад. В.К. Пузік. – Х. : ХНАУ, 2004 . – 31 с.

123. Методичні вказівки до вивчення дисципліни “Генетика” для студ. спец. 7.130102 “Агрономія” / уклад.: М.В. Проскурнін, В.К. Пузік, Т.І. Гопцій. – Х. : ХНАУ, 2004. – 30 с.

124. Методичні вказівки до виконання та оформлення дипломної роботи зі спеціальності 7.130108, 8.130108 – “Селекція і генетика сільськогосподарських культур” / уклад.: М.В. Проскурнін, В.К. Пузік, Т.І. Гопцій, М.Ф. Воронков, Л.В. Подоба. – Х. : ХНАУ, 2004. – 16 с.

2005

125. Культура окремих ізольованих клітин у біотехнології рослин : метод. вказівки до вивчення дисципліни : для самот. роботи студ. зі спец. 7.130108 “Селекція та генетика с.-г. культур”, 7.130101 “Агрохімія і ґрунтознавство” / уклад.: В.К. Пузік, Т.І. Гопцій, Л.В. Подоба. – Х. : ХНАУ, 2005. – 24 с.

126. Методичні вказівки до вивчення дисципліни "Біотехнологія" : для студ. зі спец. 7.130108 "Селекція та генетика с.-г. культур", 7.130101 "Агрохімія і ґрунтознавство / уклад.: В.К. Пузік, Т.І. Гопцій, Л.В. Подоба. – Х. : ХНАУ, 2005. – 23 с.

127. Словник з біотехнології, генетичної інженерії та генетики : для самот. роботи студ. зі спец. 7.130102 “Агрономія”, 7.130108 “Селекція та генетика с.-г. культур”, 7.130101 “Агрохімія і ґрунтознавство” / уклад.: В.К. Пузік, Т.І. Гопцій, Л.В. Подоба. – Х. : ХНАУ, 2005. – 26 с.

2007

128. Біотехнологія сільськогосподарських рослин : метод. вказівки до самот. роботи студ. агроном. фаху / уклад.: В.К. Пузік, В.М. Попов, Л.В. Подоба [та ін.] – Х. : ХНАУ, 2007. – 26 с.

129. Положення про планування та облік навантаження науково-педагогічних працівників ХНАУ ім. В.В. Докучаєва / уклад.: В.К. Пузік, М.Ф. Огійчук, О.В. Олійник [та ін.] ; за ред. С.Ю. Булигіна. – Х. : ХНАУ, 2007. – 28 с.

130. Положення про рейтингову систему оцінки діяльності науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва / уклад.: В.К. Пузік, О.І. Гуторов, М.Я. Рохманов [та ін.] – Х. : ХНАУ, 2007. – 16 с.

2009

131. Вирощування сільськогосподарських культур за методами біологічного землеробства : рек. для спец. с.-г. п-в і кер. госп-в / В.К. Пузік, В.П. Патика, М.О. Білик [та ін.] – Х., 2009. – 22 с.

132. Методичні рекомендації щодо складання навчально-методичних комплектів дисциплін / уклад.: В.К. Пузік, Д.Г. Тихоненко, В.В. Дегтярьов [та ін.] – Х. : ХНАУ, 2009. – 34 с.

133. Положення про планування та облік навантаження науково-педагогічних працівників ХНАУ ім. В.В. Докучаєва / уклад.: В.К. Пузік, М.Ф. Огійчук, О.В. Олійник [та ін.] ; за ред. С.Ю. Булигіна. – Х. : ХНАУ, 2009. – 30 с.

2010

134. Наукове супроводження організації збирання ранніх зернових культур в господарствах Харківської області : рек. / В.К. Пузік. – Х., 2010. – 16 с.*

2011

135. Екологічна експертиза : метод. вказівки до самост. роботи студ. спец. 7. 090101 “Агрохімія та ґрунтознавство” / уклад.: В.К. Пузік, В.В. Волощенко, Є.А. Криштоп ; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2011. – 20 с.

136. Загальна екологія : метод. вказівки до виконання та оформ. курс. роботи для студ. спец. 6.040106 “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” / уклад.: В.К. Пузік, В.В. Волощенко, Є.А. Криштоп ; ХНАУ

ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2012. – 18 с.

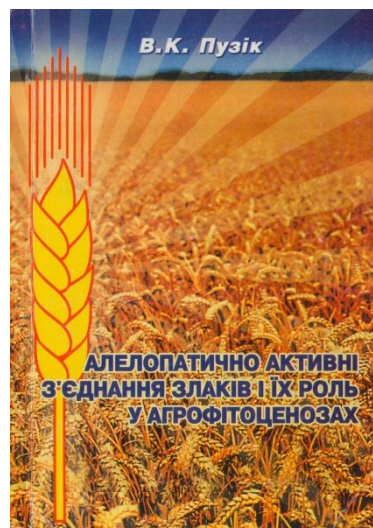
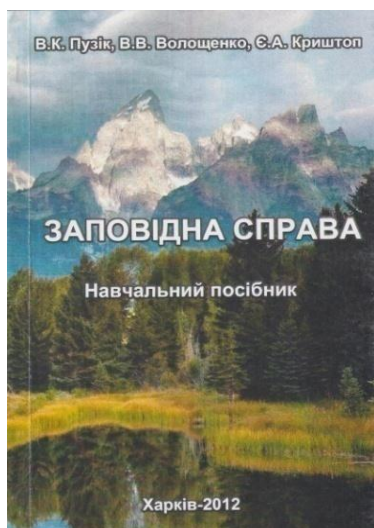
137. Методичні вказівки до написання дипломної роботи для студентів напряму підготовки 8.09010102 «Агрономія» спеціальності «Агрохімія та ґрунтознавство» / уклад.: В.К. Пузік, Д.Г. Тихоненко, В.І. Філон [та ін.] ; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2012. – 61 с.

2013

138. Вступ до фаху : метод. вказівки до викон. практ. робіт для студ. I курсу денної форми навчання напряму 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» / уклад.: В.К. Пузік, Є.А. Криштоп, В.В. Волощенко ; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2013. – 41 с.

139. Методичні вказівки до виконання дипломної роботи студентами освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” напряму підготовки 6.040106 “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” / уклад.: В.К. Пузік, В.В. Волощенко, Я.О. Свіцова [та ін.] ; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2013. – 35 с.

140. Особливості проведення осіннього комплексу польових робіт в Харківській області у 2013 р. : метод. рек. / уклад.: В.В. Панов, О.С. Кучеревський, С.І. Попов ... В.К. Пузік [та ін.] – Х., 2013. – 44 с.

**Дисертації, захищені під науковим керівництвом
доктора сільськогосподарських наук,
професора В.К. Пузіка**

Криштоп, Євген Анатолійович.

Віддалена гібридизація ярих злаків і її модифікація низькою температурою : автореф. дис. ... канд. с.-г. наук / Є.А. Криштоп ; Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Х., 2009. – 23 с.

Головань, Лариса Володимирівна.

Особливості використання різних типів маркерних систем у селекційних дослідженнях роду *Phaseolus* L. : автореф. дис. ... канд. с.-г. наук / Л.В. Головань ; Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Х., 2012. – 28 с.

Панкова Оксана Володимирівна.

Селекційно-генетичні ефекти дії іонізуючого випромінювання на ріст, розвиток та гібридизацію злакових : автореф. дис. ... канд. с.-г. наук / О.В. Панкова ; Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Х.*

**Фахові видання,
які прорецензував професор В.К. Пузік**

Майщук З.М. Клональне мікророзмноження картоплі *in-vitro* : стан, проблеми, перспективи : навч. посібник – Львів, 1998. – 96 с.

Спеціальна селекція і насінництво польових культур : навч. посібник / за ред. В.В. Кириченка. – Х., 2010. – 463 с.

Авторські свідоцтва та патенти

1. А. с. 564841 ССРСР. Спосіб преодолення нескрещиваемости при отдаленной гибридизации / В.К. Пузик, Г.Ф. Наумов (СССР). – № 2334126 ; заявл. 12.03. 1976 ; опубл. 1977, Бюл. №12.
2. А. с. 993845 ССРСР. Спосіб підготовки к посеву семян озимой пшеницы, прошедших период послеуборочного дозревания / Г.Ф. Наумов, В.К. Пузик, Л.Ф. Насонова (СССР). – № 2899857 ; заявл. 12.02.1980 ; опубл. 1983, Бюл. № 5.
3. А. с. 994387. Спосіб улучшения качества обработки почвы / В.К. Пузик, В.Ф. Пашенко, П.И. Слободюк. ; опубл. 1994.*
4. Пат. на винахід. 71787 Україна, 7 А01G31/00. Гідропонний спосіб вирощування зелених кормів / В.П. Леонтович, В.К. Пузік, В.М. Кандиба, В.Ф. Омельченко ; патентовласник Ін-т тваринництва УААН, Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – № 2003 1212141 ; заявл. 23.12.2003 ; опубл. 15.12.2004, Бюл. № 12.
5. Пат. на корис. модель. 50433 Україна. МПК (2009), А01С 1/00. Спосіб активізації схожості насіння та росту і розвитку рослин монохроматичним оптичним випромінюванням / О.В. Панкова, В.К. Пузік, М.Л. Лисиченко, Н.В. Ходосова ; патентовласник Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – № u 2009 12584 ; заявл. 04.12.2009 ; опубл. 10.06.2010, Бюл. № 11.
6. Пат. на корис. модель. 55816 Україна. МПК-2011.01, А01С 1/00. Спосіб активізації схожості, росту та розвитку рослин сільськогосподарських культур / О.В. Панкова, В.К. Пузік, М.Л. Лисиченко, Н.В. Ходосова ; патентовласник Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – № u 2010 07445 ; заявл. 14.06.2010 ; опубл. 27.12.2010, Бюл. №24.
7. Пат. на корис. модель. 82554 Україна. МПК А01В 49/06 (2006.01). Грунтообробний агрегат / В.К. Пузік, В.В. Медведєв, В.Ф. Пашенко, С.І. Корнієнко, А.О. Батулін, С.І. Хекало, Н.Г. Пташинська ; патентовласник Н.Г. Пташинська. – № u 2013 03966 ; заявл. 01.04.2013 ; опубл. 12.08.2013, Бюл. № 15.

8. Пат. на корис. модель. 83674 Україна, МПК А23В 7/04. Спосіб зберігання капусти броколі / Л.М. Пузік, В.К. Пузік ; патентовласник Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – № u 2013 03300 ; заявл. 18.03.2013 ; опубл. 25.09.2013 , Бюл. № 18.

9. Пат. на корис. модель. * Україна, МПК (2013.01) А01D 45/00. Спосіб визначення ступеня стиглості коренеплодів пастернаку / Л.М. Пузік, В.К. Пузік, О.І. Філімонова, В.Г. Черкесова ; патентовласник Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – № u 2013 05007 ; заявл. 18.04.2013 ; опубл. *, Бюл. № *.

СОЮЗ СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ СОВЕТА МИНИСТРОВ СССР
ПО ДЕЛАМ ИЗОБРЕТЕНИЙ И ОТКРЫТИЙ

АВТОРСКОЕ СВИДЕТЕЛЬСТВО

№ 56484I

На основании полномочий, предоставленных Правительством СССР, Государственный комитет Совета Министров СССР по делам изобретений и открытий выдал настоящее авторское свидетельство

**ПУЗИКУ Владимиру Кузьмичу
и Наумову Г.Ф.**

на изобретение **"Способ преодоления нескрещиваемости
при отдаленной гибридизации"**

в соответствии с описанием изобретения и приведенной в нем формулой,
по заявке № 2334I26 с приоритетом от 12 марта 1976г.

заявитель изобретения: **Харьковский ордена Трудового Красного
Знамени сельскохозяйственный институт им. В.В. Докучаева**

Зарегистрировано в Государственном реестре
изобретений Союза ССР

21 марта 1977г.

Действие авторского свидетельства распро-
страняется на всю территорию Союза ССР.

Председатель Госкомитета

Начальник отдела

Two handwritten signatures in black ink, one above the other, corresponding to the titles of the Chairman of the State Committee and the Head of the Department.

СОЮЗ СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ СССР
ПО ДЕЛАМ ИЗОБРЕТЕНИЙ И ОТКРЫТИЙ

АВТОРСКОЕ СВИДЕТЕЛЬСТВО

№ 993845

На основании полномочий, предоставленных Правительством СССР, Государственный комитет СССР по делам изобретений и открытий выдал настоящее авторское свидетельство на изобретение: "Способ подготовки к посеву семян озимой пшеницы, прошедших период послеуборочного дозревания"

Автор (авторы): Наумов Герман Федорович, Пузик Владимир Кузьмич и Насонова Лидия Федоровна

Заявитель: ХАРЬКОВСКИЙ ОРДЕНА ТРУДОВОГО КРАСНОГО ЗНАМЕНИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ ИМ. В. В. ДОКУЧАЕВА

Заявка № 2899857

Приоритет изобретения 12 февраля 1980 г.
Зарегистрировано в Государственном реестре изобретений СССР

8 октября 1982 г.
Действие авторского свидетельства распространяется на всю территорию Союза ССР.

Председатель Комитета

Начальник отдела

УКРАЇНА

(19) (UA)

(11) 71787 A

(51) 7 A01G31/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

Деклараційний патент на винахід

видано відповідно до Закону України
"Про охорону прав на винаходи і корисні моделі"

Голова Державного Департаменту
інтелектуальної власності

М. Паладій

(21) 20031212141

(22) 23.12.2003

(24) 15.12.2004

(46) 15.12.2004. Бюл. № 12

(72) Леонтович Валерій Петрович, Пузік Володимир Кузміч, Кандиба Віктор
Миколайович, Омельченко Валерій Федорович

(73) Інститут тваринництва Української академії аграрних наук; ХАРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В.В.ДОКУЧАЄВА

(54) ГІДРОПОННИЙ СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕЛЕНИХ КОРМІВ

УКРАЇНА

UKRAINE

ПАТЕНТ

НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

№ 50433

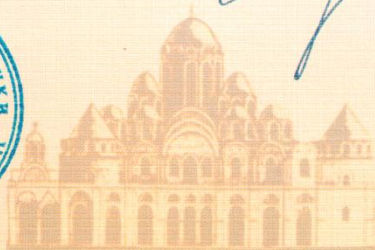
**СПОСІБ АКТИВІЗАЦІЇ СХОЖОСТІ НАСІННЯ ТА РОСТУ І
РОЗВИТКУ РОСЛИН МОНОХРОМАТИЧНИМ ОПТИЧНИМ
ВИПРОМІНЮВАННЯМ**

Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі **10.06.2010.**

Голова Державного департаменту
інтелектуальної власності

М.В. Паладій

УКРАЇНА

UKRAINE

ПАТЕНТ

НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

№ 55816

СПОСІБ АКТИВІЗАЦІЇ СХОЖОСТІ, РОСТУ ТА РОЗВИТКУ
РОСЛИН СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

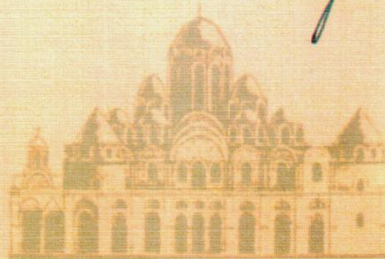
Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 27.12.2010.

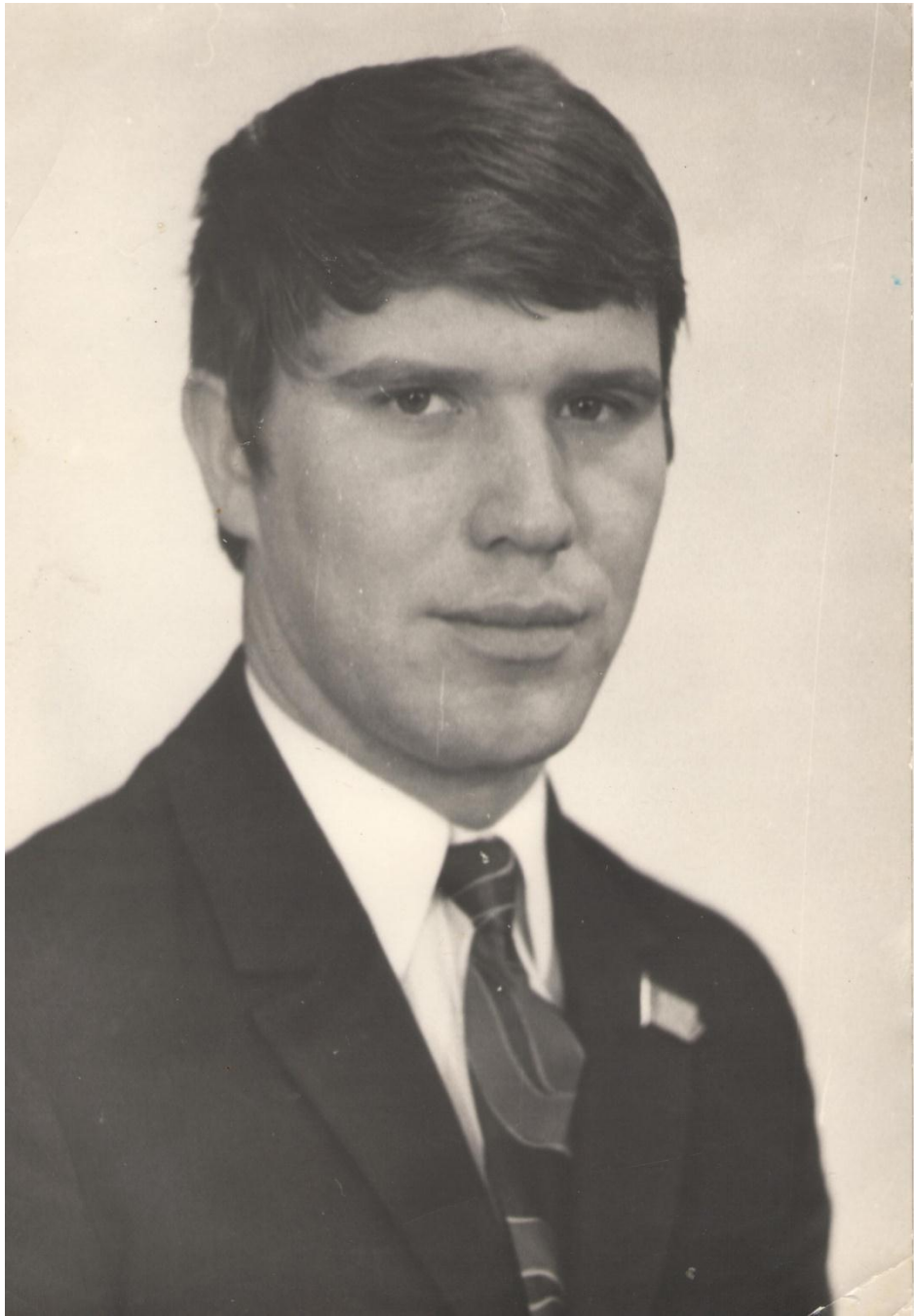
Голова Державного департаменту
інтелектуальної власності

A handwritten signature in black ink, appearing to read "M.V. Paladiy", is written over the text of the official title.

М.В. Паладій

Хронологічний фотоекскурс

Володимир Кузьмич Пузік – випускник агрономічного факультету
Харківського сільськогосподарського інституту, 1975 р.

Чемпіонат інституту із шахів В. Пузік перший ліворуч,
1972 р.

Навчальна практика з генетики та селекції
ліворуч В. Пузік, 1972 р.

Володимир Пузік серед учасників Першотравневої демонстрації
(командир студентського будівельного загону ХСПІ
ім. В.В. Докучаєва), 1973 р.

Володимир Пузік на будівництві навчального містечка

Студентський актив агрономічного факультету
(у верхньому ряду третій зліва парторг кафедри селекції
та насінництва В. Пузік), 1977 р.

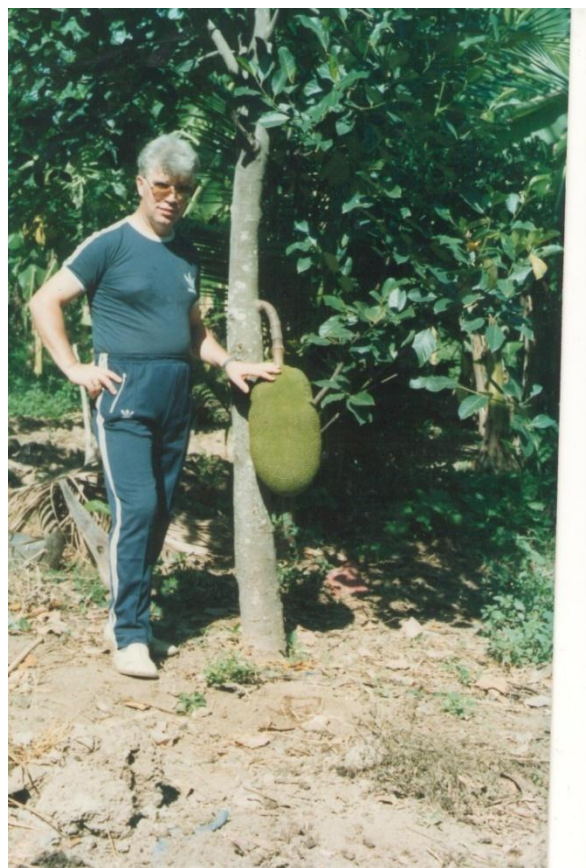
На дослідному полі: А. Полив'яний, А. Бондарєв, В. Пузік,
1977 р.

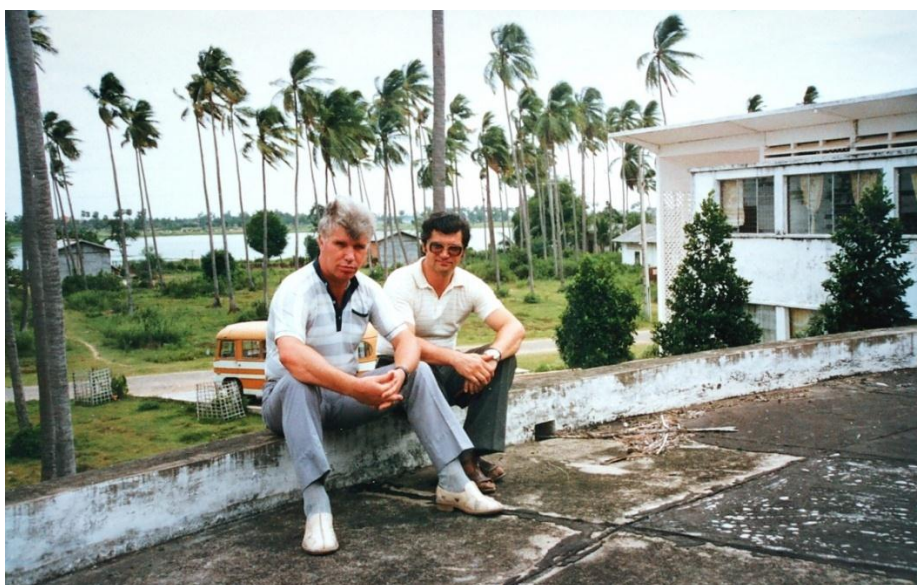
Кафедра генетики та селекції. В.К. Пузік у верхньому ряду перший праворуч, 1985 р.

В. Пузік на виставці сільськогосподарської книги в Камбоджі, 1988 р.

У Камбоджі, 1988 р.

Зліва направо: доценти В.К. Пузік і О.Г. Бабіч (нині професор НУБіП) у сільськогосподарському інституті м. Пномпень, 1988 р.

В.К. Пузік у колі своєї родини, 1988 р.

На роботі в сільськогосподарському інституті
м. Пномпень, 1989 р.

У Камбоджі, 1989 р.

В.К. Пузік зі своєю дружиною Л.М. Пузік
у Камбоджі, 1989 р.

Викладачі інституту під час ознайомчого відрядження у Німеччину (перший праворуч В.К. Пузік), 1989 р.

В.К. Пузік зі своєю випускницею Л. Коваленко, 2003 р.

Доктор сільськогосподарських наук, професор В. К. Пузік на дослідному полі, 2003 р.

Зустріч випускників, 2003 р.

На суботнику, 2004 р.

Робота комісії Інституту післядипломної освіти на факультеті інженерів землевпорядкування, 2004 р.

Заняття в Інституті післядипломної освіти, 2004 р.

Зустріч із ветераном Великої Вітчизняної війни на День Перемоги, 2007 р.

Державна екзаменаційна комісія на кафедрі
генетики, селекції та насінництва, 2007 р.

Студентський актив (другий праворуч у верхньому ряду професор
В.К. Пузік), 2008 р.

Привітання з ювілеєм професора кафедри рослинництва
Г.К. Фурсової, 2008 р.

Зустріч першого проректора ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, професора
В.К. Пузика з головою Харківської райдержадміністрації
О.С. Нечипоренком і головою Харківської райради В.П. Збукарем
з нагоди святкування 70-річчя заснування Харківського району,
2008 р.

Зустріч випускників агрономічного факультету ХСПІ ім. В.В. Докучаєва 1973 р. випуску, 2008 р.

Нагородження Почесною грамотою завідувача кафедри фізичного виховання В.І. Хлопенка, 2008 р.

Суботник із благоустрою території ХНАУ ім. В.В. Докучаєва,
2008 р.

Урочисте передання музею історії ХНАУ ім. В.В. Докучаєва
автомобіля – ветерана ГАЗ-63 1962 р. випуску, 2008 р.

Колектив кафедри екології та біотехнології ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (другий ліворуч у першому ряду завідувач кафедри В.К. Пузік), 2009 р.

Привітання професора В.К. Пузіка з посадою ректора ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2010 р.

Зустріч ректора, професора ХНАУ
ім. В.В. Докучаєва В.К. Пузіка з головою Харківської
облдержадміністрації М.М. Добкіним, 2010 р.

Професор В. К. Пузік та його аспірант Є.А. Криштоп
(нині кандидат сільськогосподарських наук), 2010 р.

Ректор ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, професор В.К. Пузик з директором сільгосп підприємства «Промінь» Красноградського району Харківської області, Героєм України І.М. Гулим, 2011 р.

Зустріч колишніх випускників аграрного факультету університету: генерального директора агрофірми «Новий шлях» Борівського району Харківської обл., Героя України А.Т. Криворучко; ректора ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, професора В.К. Пузика і генерального директора приватного аграрно-орендного підприємства «Промінь» Красноградського району Харківської обл., Героя України І.М. Гулія з нагоди 195-річчя заснування ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2011р.

Урочисте відкриття барельєфної дошки колишньому ректору
Докучаєва Г.Ф. Наумову, 2011 р.

Колектив кафедри екології та біотехнології ХНАУ
ім. В.В. Докучаєва (четвертий ліворуч у верхньому ряду ректор,
завідувач кафедри В.К. Пузік), 2012 р.

Іменний покажчик співавторів

Бесєдін М.О.	83
Білецька С.А.	32, 36, 40, 43, 45
Білецький Є.М.	120
Білик М.О.	120, 131
Біляновська Т.М.	51
Бойко О.М.	51
Бондаренко Т.В.	108
Бузіна І.М.	91
Булах О.О.	121
Булигін С.Ю.	129, 133
Волощенко В.В.	68, 70, 109, 111, 135, 136, 138, 139
Воронков М.Ф.	124
Головань Л.В.	65,71–75, 77, 78, 84–86, 88, 90, 97
Головко Е.А.	37–39, 50, 51, 57
Гопцій Т.І.	123–127
Горобець С.О.	51
Гуторов О.І.	130
Дегтярьов В.В.	63, 132
Дорош О.В.	26
Єльнікова В.А.	30, 36, 39, 40, 41, 43, 45, 47
Закревська Л.Є.	4, 8
Клочко М.К.	112
Коваленко Л.	32
Король Я.	32
Криштоп Є.А.	52, 57, 61, 62, 64–66, 68, 90, 92, 93, 98, 111, 135, 136, 138
Марютін Ф.М.	120
Масловський В.О.	79
Москаленко О.Л.	25

Нагаєв В.М.	83
Насонова Л.Ф.	8, 114, 116
Наумов Г.Ф.	1, 2, 4, 5, 8, 10, 11, 42, 114–116
Непран І.В.	109
Огійчук М.Ф.	128, 133
Олійник О.В.	99, 110, 129, 133
Паніна К.В.	108
Панкова О.В.	59, 67, 80, 81, 87–89, 97, 108
Пантелеєв В.К.	120
Патика В.П.	131
Подоба Л.В.	115, 116, 121, 124–128
Попов В.М.	70, 107, 128
Попов С.І.	140
Проскурнін М.В.	123, 124
Пузік Л.М.	49, 55, 112
Рожков А.О.	95, 96, 101, 102, 103
Рохманов М.Я.	130
Сала і Шермен Тоако	21
Свиридов А.М.	110
Сергеєв В.В.	106, 107
Синявін В.Д.	47, 54, 56, 57, 108
Тихоненко Д.Г.	132, 137
Тітова А.Є.	104
Тонкая Е.П.	25
Трішин О.К.	83
Туренко В.П.	120
Фесенко В.П.	20, 23
Філон В.І.	112, 137
Хлопенко В.І.	108
Худолей В.А.	24
Шиян В.Й.	99

Зміст

Передмова.....	4
Життєвий і творчий шлях (<i>Л.М. Пузік</i>)	5
Основні дати життя і діяльності доктора сільськогосподарських наук, професора В.К. Пузіка	9
Нагороди	12
Слово про ювіляра (<i>В.С. Бакіров</i>)	20
Становлення особистості (<i>М.А. Бобро</i>)	22
Невтомна праця – мірило його життя (<i>С.О. Марченко</i>).....	23
Патріот своєї праці (<i>А.О. Рожков</i>).....	26
Від мрії – до реальності (<i>В.В. Кириченко, Т.І. Гопцій, М.Ф. Воронков, В.А. Єльнікова</i>)	28
Про керівника кафедри і просто хорошу людину (<i>колектив кафедри екології та біотехнології</i>)	30
Мій науковий батько (<i>Є.А. Криштон</i>)	31
Майстер своєї справи (<i>О.В. Панкова</i>)	33
Слово про керівника (<i>Л.В. Головань</i>)	35
Хронологічний показчик праць	
Наукові праці	36
Підручники та навчальні посібники	53
Науково-методичні матеріали.....	54
Дисертації, захищені під науковим керівництвом професора В.К. Пузіка.....	59
Фахові видання, які рецензував професор В.К. Пузік	60
Авторські свідоцтва та патенти	60
Хронологічний фотоекскурс	67
Іменний показчик співавторів	87

Світлична Світлана Олександрівна
Рум'янцева Олена Олександрівна
Жидких Ірина Петрівна

**Біобібліографічна серія:
“Учені ХНАУ ім. В.В. Докучаєва”**

Пузік Володимир Кузьмич

*Біобібліографічний покажчик наукових праць
за 1977–2013 рр.*

До 65-річчя з дня народження

Редактори: А.М. Чорна, Т.Є. Кучеренко

Комп'ютерний набір і верстка С.О. Світлична

Підп. до друку 21.10.2013. Формат 60x84/16. Обсяг : 4,9 ум.-друк. арк., 3,5

обл.-вид. арк. Тираж 50. Зам. №

Виробник – редакційно-видавничий відділ Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. 62483, Харківська обл., п/в “Комуніст-1”, навч. містечко, тел. 99-72-70, E-mail : admin@agrouniver.kharkov.com

Виготовлювач – дільниця оперативного друку ХНАУ, тел. 99-77-80